

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δεύτερος

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοθ. φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχ. ἀπὸ 1 ἰαν. ἰαόστ. Ἐξουὶ καὶ εἰνε ἰταρίας — Τριῆ προση. φύλλον λ. 30 — Γραφ. τῆς Διευθύνσεως: Ὁδ. Σταδίου, 6.

29 Αὐγούστου 1876

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΤΡΙΚΙΟΝ ΒΑΣΚ

Συνήθεια: ἐδί σελ. 329.

Ἡ ἀξία.—Τὰ ἐξοδα τῆς παραγωγῆς.

—Εἰξεύρετε τώρα, ἐξηκολούθησεν ὁ διδάσκαλος, ὅτι μὲ τὸ νόμισμα ἀγοράζεται πᾶν εἶδος ἐμπορεύματος, ἀρκεῖ μόνον νὰ ᾖται σύμφωνός τις ὡς πρὸς τὴν τιμὴν μετὰ τοῦ πωλητοῦ.

Ἐσκέφθητέ ποτε νὰ ἐρωτήσητε διατί ὅλα τὰ πράγματα δὲν ἔχουν τὴν αὐτὴν τιμὴν; διατί ἡ τιμὴ ἀνυψοῦται ἢ πίπτει;

Τὰ παιδιὰ δὲν ἐσκέφθησαν, ἀλλ' ἐνόησαν πάραυτα ὅτι ὁ βοῦς εἶναι ἀκριβώτερος τοῦ προβάτου καὶ ἐν τραπέζιον ἀκριβώτερον μιᾶς σβοῦρας.

Ἄλλὰ διατί;

Εἶδον πρῶτον ὅτι τὸ ἐν τῶν ἀντικειμένων τούτων εἶναι μεγαλιότερον τοῦ ἄλλου, ὕστερον, ὅτι ἐχρειάζετο περισσότερος καιρὸς καὶ περισσοτέρα ἐργασία διὰ νὰ κατασκευασθῇ μία τράπεζα παρὰ μία σβοῦρα.

—Καὶ περισσότερον ξύλον, καὶ ἡ ξυλεία εἶναι ἀκριβὴ τῶρα, προσέθηκεν ὁ υἱὸς ξυλουργοῦ τινος, ὅστις βεβαίως ἦτον ἐνήμερος εἰς τὰ τοιαῦτα.

—Βλέπετε, εἶπεν ὁ διδάσκαλος, ὅτι διὰ νὰ κατασκευασθῇ μία τράπεζα, χρειάζεται ξυλεία ἢ ὁποία ἔχει χρήματα, καὶ ὅτι ἀπαιτεῖται ἐργασία ἐπὶ τινὰ χρόνον, κατὰ τὸν ὅποιον τρώγει τις, πίνει, φθειρεῖ ἐνδύματα, καὶ τέλος κοιμάται ἅπαντα δὲ ταῦτα δὲν ἀποκτᾷ τις ἄνευ χρημάτων.

Τοῦτο συμβαίνει διὰ παντὸς εἶδους πράγματα ὁδὲν παράγεται ἄνευ ἐξόδων ὑπάρχουσι τινὰ ὧν ἡ παραγωγὴ δὲν ἀπαιτεῖ μεγάλην δαπάνην καὶ τούναντιον. Π. χ. ἐν ζεύγος τσαρουχίων, ἢ κοχλιάρια ξύλινα χειροποίητα τιμῶνται ὀλιγώτερον ἐνὸς προβάτου, διότι χρειάζεται μικρὰ ποσότης ξύλου διὰ νὰ κατασκευασθῇ ἐν κοχλιάριον καὶ δύναται τις νὰ κατασκευάσῃ πολλὰ τὴν ἡμέραν, ἐνῶ ἀπαιτοῦνται δύο ἢ τρία ἔτη καὶ πολὺ χόρτον διὰ νὰ τραφῇ ἐν πρόβατον. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὁ βοῦς εἶναι ἀκριβώτερος τοῦ προβάτου διότι καταναλίσκει περισσότερον χόρτον ἔως ὅτου μεγαλώσῃ ἀπὸ τὸ πρόβατον καὶ δύναται νὰ θρέψῃ περισσότερον χρόνον τοὺς ἀγοράσαντας αὐτόν. Καὶ ἐὰν συγκρίνωμεν τὸ μικρὸν τοῦτο μὲ τὸ μεγάλο ἐκείνο βιβλίον, εἰξεύρομεν

ἀμέσως διατί τοῦτο ἀξίζει 25 δραχμὰς καὶ ἐκείνο 25 λεπτά.

Ἄρα, ὅταν βλέπομεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμπορεύμα τοῦ ὁποίου ὑπολογίζομεν τὴν ἀξίαν κατὰ νοῦν, ἀρχίζομεν νὰ ὑπολογίζωμεν τὰ ἐξοδα τῆς παραγωγῆς, ἢτοι τὴν τιμὴν τῆς ἀξίας αὐτοῦ.

Διατί;

Παῦλος.—Διότι δὲν πωλεῖται ὀλιγώτερον τοῦ ὅ,τι ἐστοίχισεν.

Ὁ διδάσκαλος.—Ἀληθῶς. Ἡ τιμὴ τῆς ἀξίας του εἶναι ὅ,τι τὸ ἐμπόρευμα στοιχίζει εἰς τὸν παραγωγέα του ἂν τὸ πωλῇ κατώτερον τῆς τιμῆς ταύτης, χάνει καὶ καταστρέφεται. Πάντοτε λοιπὸν πρέπει νὰ ζητῇ τις νὰ ἐνοήσῃ τί ἐκαστον προϊόν ἐστοίχισεν.

Ἡ ἀξία.—Ἡ αἰτία καὶ ἡ προσφορά.

Γείτων τις, ὅστις καθ' ὅν καιρὸν ὁ διδάσκαλος ἐξῆγει ταῦτα, εἰσηλθεν ἡσύχωε, ἀνέκραξε τότε: «Ἄλλ' ἡ τιμὴ τῆς δαπάνης ἐκάστου πράγματος δὲν εἶναι ἡ τιμὴ εἰς ἣν πωλεῖται. Πῶς θέλετε νὰ πωλήσω ἄνευ κέρδους;»

—Ἀναμφιβόλως, ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος, καὶ τώρα ἐσκόπευον νὰ ὁμιλήσω περὶ τούτου. Οὐδεὶς, ἀληθῶς, εὐχαριστεῖται, εἰμὴ ἐν ἀνάγκῃ μόνον, νὰ λάβῃ μόνον τὰ ἐξοδά του. Ὅταν παραγῇ τις πρᾶγμα τι χρήσιμον, τὸ κέρδος εἶναι δίκαιον. Πλὴν, πόσον πρέπει νὰ ᾖται τὸ κέρδος;

Ὁ γείτωρ.—Ἐκαστος ζητεῖ νὰ κερδίσῃ ὅσον δύναται περισσότερα.

Ὁ διδάσκαλος.—Ἐντίμως, ἐννοεῖται.

Ὁ γείτωρ.—Ἐννοεῖται. Ὅταν πωλῶ πρέπει νὰ ζητήσω περισσότερον τῆς τιμῆς εἰς ἣν πωλῶ ἀφοῦ καὶ ὁ ἀγοραστὴς ζητεῖ πολλάκις νὰ ἀγοράσῃ εἰς μικροτέραν τιμὴν ἐκείνης εἰς ἣν δύναμαι νὰ πωλήσω. Ὁ κόπος μου διὰ νὰ παραγάγω καὶ νὰ πωλήσω δὲν ἔχει ὀρισμένην ἀξίαν καὶ εἶναι φυσικὸν νὰ προσπαθῶ ἵνα ὁ κόπος μου οὕτως ἀμειφθῇ καλὰ παρὰ κακᾶ. Ἐὰν ἀντὶ νὰ κερδίσω 5 δρ. τὴν ἡμέραν, δύναμαι νὰ κερδίσω 6 ἢ 7, τόσῳ τὸ καλλήτερον δι' ἐμέ. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ ἀγοραστὴς προσπαθεῖ νὰ δώσῃ ὅσον ὀλιγώτερον δύναται. Προτιμᾷ νὰ πληρώσῃ τὸ ἐμπόρευμα 3

1. Ἡ τιμὴ ἐκάστου τεχνικοῦ ἢ φυσικοῦ πράγματος δὲν ὑπολογίζεται μόνον ἐκ τῶν ἐξόδων τῆς παραγωγῆς του καὶ τοῦ κέρδους ἀλλὰ καὶ τῆς προσωπικῆς ὑπερσείας. Ἡ τιμὴ τῶν ὑποδημάτων συγκρίνεται ἐξ ἀπάντων τῶν ἐξόδων, τῆς προσωπικῆς ἐργασίας τοῦ πωλοῦντος ταῦτα ἐμπόρου καὶ τοῦ κέρδους, ὅπερ πραγματοποιεῖται.

παρά 4 δρ. Όταν ήναι σπάνιον, υποχρεούται να δεχθῆ τοὺς ὄρους μου ἐὰν ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ἐμπορεύματος· ἀλλ' ὅταν ὑπάρχῃ ἀφθονία αὐτοῦ, υποχωρῶ ἐγὼ, διότι θὰ ὑπάγῃ εἰς ἄλλον, καὶ ὑπάρχουν πάντοτε ἔμποροι οἵτινες ἔχουν ἀνάγκην νὰ πωλήσουν, καὶ οἱ ὅποιοι θὰ ἐδέχοντο κατωτέραν τιμὴν. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ θὰ φυλάξω τὸ ἐμπόρευμά μου, ὅπερ δὲν συμφέρει εἰς ἐμέ' κατὰ συνέπειαν υποχωρῶ, ἐν ὅσῳ ἔχω τὸν καιρὸν.

— Ἰδοὺ τί καλεῖται αἴτησις καὶ προσφορά, λέγει ὁ διδάσκαλος.

Ὁ Παῦλος διηγήθη τότε ὅτι τὴν πρώτην ἔμπορος τις ἐφώναζεν ἐν τῇ ὁδῷ μίαν δραχμὴν τὴν ὅκταν τὰ καρύδια.

Ἐπλησίασε μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἀγοράσῃ καὶ τὸν ἠρώτησε πόσον τὰ καρύδια; Ὁ ἔμπορος ἀπήντησε μίαν δραχμὴν καὶ εἰκοσι λεπτά, ἀλλ' ἐπὶ τέλους τὰ ἔφρασε μίαν δραχμὴν.

— Ὡστε, ἐν ὅσῳ δὲν ἐζήτησαν, τὰ προσέφερεν εἰς κατωτέραν τιμὴν.

Ἐὰν ὅμως πολλοὶ τῶν συμμαθητῶν σου ἤρχοντο νὰ ζητήσουν συγχρόνως, προσέθηκεν ὁ γείτων, ὁ ἔμπορος θὰ ἐπέμενε εἰς τὴν μίαν καὶ εἰκοσι, διότι τὸ ἐμπόρευμα θὰ εἶχε μεγάλην ζήτησιν. Ἐὰν ὅμως οὐδεὶς ἤρχετο, ἴσως ἐπὶ τέλους θὰ σοὶ τὰ ἔφρασε καὶ ὀλιγώτερον.

Ἐντεῦθεν βλέπομεν, ἐπανελάβεν ὁ διδάσκαλος, ὅτι τὰ ἐμπορεύματα ὑπερτιμῶνται, ὅταν ὀλιγοστεύσουν, καὶ ἡ τιμὴ τὴν ελαττοῦται, ὅταν ὑπάρχῃ ἀφθονία αὐτῶν· ὅταν δὲ ἡ τιμὴ τῆς πωλήσεως ἐκπίπτει κατώτερον τῶν ἐξόδων τῆς παραγωγῆς, οὐδεὶς θέλει νὰ παραγάγῃ, διότι οὐδεὶς θέλει νὰ ἐργάζεται μὲ ζημίαν. Καὶ τοιοῦτον ἔμπορον δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ μακρὸν, χωρὶς νὰ ἐπιφέρῃ πτώχευσιν.

— Ἐὰν ἡ τιμὴ τοῦναντίον ὑψοῦτο πολὺ, ἠρώτησεν ὁ Ἰωάννης, τί θὰ συνέβαινε;

— Καὶ ἐὰν μίαν ὀβοῦρα ἐτιμᾶτο 20 δραχμάς; ἠρώτησεν ὁ διδάσκαλος.

— Δὲν θὰ ἠδυνάμην πλέον νὰ τὴν ἀγοράσω, ἀπήντησεν ὁ Ἰωάννης.

— Αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει πάντοτε, ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος. Ὅταν τὸ ἐμπόρευμα ἀκριβαίνει, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγοραστῶν ὀλιγοστεύει καὶ αἱ τιμαὶ ἀρχίζουν νὰ ελαττοῦνται ἐπίσης.

Λάβωμεν ἕν παράδειγμα.

Ἵποθέσωμεν ὅτι ὁ ἔμπορος τῶν καρυδιῶν ἔχει 40 ὀκάδας τὰς ὁποίας προσφέρει διὰ 1 δρ. τὴν ὅκταν· παρουσιάζονται εἰκοσιν ἀγορασταί, ἡ τιμὴ ἀμέσως ὑψοῦται διότι βλέπει ὅτι ὄλος ὁ κόσμος δὲν θὰ δυνήθῃ νὰ ἀγοράσῃ· ὁ μὲν προσφέρει 4 δρ. καὶ 20 λ., ὁ ἄλλος 1,25, ὅπερ βλέπων ὁ πωλητὴς ζητεῖ 1,50· εἰς τὴν τιμὴν ταύτην μόνον μόνον εἴς ἀγοραστὰ καὶ ὁ πωλητὴς περιορίζεται νὰ πωλήσῃ μόνον 6 ὀκάδας. Ἐν τῇ περιπτώσει

ταύτῃ ὑπάρχουσι περισσότερα κάρυα ἀπὸ ὅσα οἱ ἀγορασταὶ θέλουσι, ὑπάρχει λοιπὸν σχετικὴ ἀφθονία. Ἡ τιμὴ ἐκπίπτει τότε ἐκ νέου καὶ μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου, ἐνθα πωλεῖται καὶ ἀγορασταὶ δύνανται νὰ μὲνωσιν ἐπίσης εὐχάριστοι μένοι.

Ἐστία συνέχισαι.

Α. ΒΕΡΝΑΡΑΚΗΣ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΗΡΙΟΥ

Συνέχισαι: ἰδί σελ. 530.

Πρώτον, τὸ ὕδωρ, ὅταν φθάσῃ εἰς βαθμὸν τινα ψύχους (τὸ 0 τοῦ θερμομέτρου τοῦ Ρεωμόρου), γίνεται πάχος. Ἡμεῖς οἱ σοφοί, — ἐλπίζω ὡς πρὸς τοῦτο ὅτι εἴμεθα σύμφωνοι ὅτι εἴμεθα σοφοί, — δίδομεν τὸ ἴδιον ὄνομα εἰς τὸ ὕδωρ, εἴτε εἰς στερεάν, εἴτε εἰς ὑγρὰν, εἴτε εἰς ἀερώδη καταστάσιν παρουσιάζεται. Ἵπὸ χημικὴν ἐποψὴν εἶναι πάντοτε ὕδωρ. Σύγκειται δὲ τὸ ὕδωρ ἀπὸ δύο οὐσιῶν. Ἐξ αὐτῶν τὴν μίαν μᾶς ἔδωκε τὸ κηρίον· τὴν δὲ ἄλλην, ἀλλαχοῦ τὴν εὐρίσκομεν. Τὸ ὕδωρ λοιπὸν παρουσιάζεται ἐνίοτε ὑπὸ σχῆμα πάγου, ὡς τὸ βλέπετε ἐνίοτε τὸν χειμῶνα. Ὁ πάχος πάλιν γίνεται νερόν, ὅταν ἔλθῃ ὁ ἥλιος καὶ ἀναλύσῃ τὸν πάγον, ὅταν δηλαδὴ αὐξήσῃ ἡ θερμότης. Τὸ νερόν μεταβάλλεται πάλιν εἰς ἀτμὸν, ὅταν ἡ θερμότης αὐξήσῃ περισσώτερον. Ἐδῶ τὸ νερόν τοῦτο ἐπυκνώθη διὰ τοῦ ψύχους ὅσον ἦτον δυνατόν περισσώτερον. Ἐὰν ὅμως καὶ ἠλλαξῆ τὸ βάρος του, τὸ εἶδός του, τὸ σχῆμά του, ἂν καὶ κατὰ πολλὰ μετεβλήθῃ, μένει ὅμως πάντοτε νερόν, εἴτε διὰ τοῦ ψύχους γίνῃ πάχος, εἴτε διὰ τῆς θερμότητος γίνῃ ἀτμός. Καὶ εἰς τὰς δύο αὐτὰς περιπτώσεις αὐξάνει μεγάλως ὁ ὄγκος του. Λαμβάνω παραδείγματος χάριν τὸν μεταλλινὸν αὐτὸν κύλινδρον, καὶ χύνω εἰς αὐτὸν ὀλίγον νερόν, τόσον ὀλίγον, ὥστε νὰ σᾶς εἶναι εὐκόλον νὰ ἐννοήσετε πόσον εἶναι. Βλέπετε ὡς δύο δακτύλων βάθος ἔχει. Θὰ μεταβάλω τώρα τὸ νερόν τοῦτο εἰς ἀτμὸν, διὰ νὰ σᾶς δείξω πῶς ὑπὸ τὰ διαφορὰ του σχήματα ἀλλάζει ὁ ὄγκος του.

Ἐως ὅτου νὰ γίνῃ ὁ ἀτμός, ἂς δοκιμάσωμεν ἄλλο πείραμα: ἂς παγώσωμεν τὸ ὕδωρ. Πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ τὸ θέσω ἐντὸς πάγου κοπανιστοῦ καὶ ἄλατος· ὅταν δὲ παγώσῃ, θὰ ἰδῆτε πῶς αὐξάνει ὁ ὄγκος του. Αὐταὶ αἱ φιάλαι (τὰς δεκνύει) εἶναι σιδηραῖ, καὶ στερεώταται, διότι ὁ σίδηρος ἔχει, νομίζω, πάχος ἐνὸς τρίτου τοῦ δακτύλου. Τὰς ἐγέμισα νερόν, καὶ δὲν περιέχουν διόλου ἀέρα· ἐπειτα δὲ τὰς ἐκκλίσαι ἐρημητικῶς διὰ βιδωθέντος καλύμματος. Ὅταν τὸ νερόν θὰ παγώσῃ εἰς αὐτὰς τὰς φιάλας, θὰ ἰδῆτε ὅτι δὲν θὰ εἶναι ἰκανῶς στερεαὶ διὰ τὸν πάγον ὅστις θὰ εἶναι ἐντὸς των, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐκτεινόμενος θὰ τὰς θραύσῃ εἰς τεμάχια ὡς τὰ σιδηρᾶ ταῦτα. Καὶ αὐταὶ ἦσαν φιάλαι ὁμοιαί, καὶ ἐθραύσθη-

σαν. Ἰδοὺ, τὰς δύο αὐτὰς τὰς γεμίζω ὕδωρ, καὶ τὰς θέτω εἰς τὸν πάγον καὶ τὸ ἄλας, διὰ νὰ ἰδῆτε ὅτι ὅταν παγώσῃ τὸ ὕδωρ, ὁ ὄγκος του θὰ αὐξήσῃ παραδόξως.

Ἐὰς ἀφήσωμεν αὐτὸ νὰ παγώσῃ λοιπὸν, καὶ θαυμάσατε τὴν μεταβολὴν τοῦ νεροῦ τὸ ὅποιον ὑπεβάλαμεν εἰς θερμότητα. Δὲν εἶναι πλέον βευστόν, ὡς δυνατόν νὰ κρίνωμεν ἐκ δύο ἢ τριῶν περιστάσεων. Ἐκάλυφα τὴν τρύπαν τοῦ ἀγγείου τοῦτου, ὅπου βράζει τὸ ὕδωρ, δι' ἐνὸς ὑαλίνου ὄρολογίου. Τί συμβαίνει; Τὸ ὑαλίον τοῦ ὄρολογίου κάμνει τοῦτον τὸν κρότον διότι ὁ ἀτμός τοῦ βράζοντος ὕδατος, ἅμα ἔχει ἀρκετὴν δύναμιν, ἀνεγείρει τὸ σκέπασμα διὰ νὰ ἐξέλθῃ. Βλέπετε ὅτι ὁ ἀτμός γεμίζει τὸ ἀγγεῖον· ἄλλως δὲν θὰ ἐξήρχετο. Βλέπετε ἐπίσης ὅτι τὸ ἀγγεῖον περιέχει ἐκτὸς τοῦ νεροῦ καὶ ἄλλο τι, πολὺ ὄγκωδέστερον τοῦ νεροῦ, διότι ὁ ἀτμός ἐξακολουθεῖ πάντοτε νὰ γεμίζῃ ὀλόκληρον τὴν φιάλην, ἂν καὶ ἀδικαίως ἐξέρχονται μικρὰ σόννεφα. Καὶ ὅμως δὲν βλέπομεν ἀκόμη νὰ ὀλιγόστευσεν ἐπασηθητῶς τὸ νερόν. Ἐκ τοῦτου ἐννοεῖτε πόσον μεγάλη εἶναι ἡ αὐξήσις τοῦ ὄγκου, ὅταν ὄλον τὸ νερόν μεταβάλλεται εἰς ἀτμὸν.

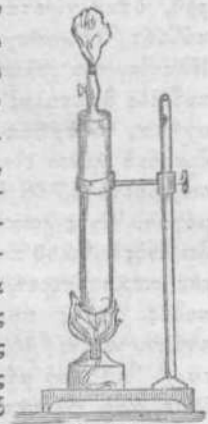
Ἐὰς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὰς σιδηρᾶς φιάλας· τὰς ἔθεσα ἐντὸς εἰς τὸ μίγμα τοῦ πάγου καὶ τοῦ ἄλατος, διὰ νὰ μὴν ἔχετε ἀμφιβολίαν τί συμβαίνει. Βλέπετε ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία συγκοινωνία μεταξὺ τοῦ νεροῦ ἐντὸς τῶν ἀγγείων καὶ τοῦ πάγου περὶξ αὐτῶν. Ἄλλ' ἡ θερμότης μεταβαίνει ἀπὸ τοῦ νεροῦ εἰς τὸν πάγον, καὶ ἂν τὸ πείραμα ἐπιτύχῃ, — διότι τὸ ἐκάμαμεν ὅχι μὲθ' ὅλης τῆς ἀπαιτουμένης ἐπιστασίας, — εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀμέσως, ἅμα τὸ ψύχος καταλάβῃ τὰς φιάλας καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, θ' ἀκούσωμεν μικρὸν κρότον, προερχόμενον ἐκ τοῦ ὅτι θὰ ῥαγίσῃ τὸ μέταλλον τῆς μίᾶς ἢ τῆς ἄλλης φιάλης. Ὅταν δ' ἐπειτα θὰ ἐξετάσωμεν τὰς φιάλας ταύτας, θὰ εὐρωμεν ὅτι τὸ περιεχόμενον αὐτῶν μετεβλήθη εἰς πάγον, καὶ ὅτι τὸ σιδηροῦν ἀγγεῖον δὲν ἐδύνατο πλέον νὰ χωρέσῃ αὐτόν, διότι ὁ ὄγκος του ἠξήρησε. Ἡξήυρησε ὅτι ὁ πάχος ἐπιπλέει εἰς τὸ νερόν. Ὅσοι παγοδρομοῦντες, ἢ εἰς ποταμοῦς παγωμένους πλέοντες, πέσουν εἰς τὸ νερόν, προσπαθοῦν ν' ἀναθοῦν εἰς τεμάχιον πάγου, καὶ νὰ σωθοῦν πλέοντες. Διατί ἐπιπλέει ὁ πάχος; Σκεφθῆτε. Διότι εἶναι ἐλαφρότερος τοῦ νεροῦ· δηλαδὴ καταλαμβάνει περισσοτέραν ἐκτασιν παρὰ ὅταν ἦτον νερόν.

Τώρα ὀπίσω πάλιν, ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸν μεταλλινὸν κύλινδρον ὅπου θερμαίνομεν τὸ νερόν. Ἰδέτε πόσος ἀτμός ἐξέρχεται! Ἐννοεῖται ὅτι ἂν ὁ κύλινδρος δὲν ἦτον ὄλος πλήρης ἀτμοῦ, δὲν θὰ ἐξήρχετο εἰς τὸσούτην ποσότητα. Ἀλλὰ, καθὼς μεταβάλλεται τὸ νερόν εἰς ἀτμὸν διὰ τῆς θερμότητος, οὕτω διὰ τοῦ ψύχους ὁ ἀτμός γίνε-

ται πάλιν νερόν. Ἄν λάβωμεν ποτήριον, ἢ οἶον δὴποτε ἄλλο ψυχρὸν ἀντικείμενον, καὶ τὸ κρατήσωμεν ὑπὲρ αὐτὸν τὸν ἀτμὸν, θὰ ἰδῆτε ὅτι θὰ ὑγρανθῇ. Ἐπ' αὐτοῦ πυκνοῦται ὁ ἀτμός, καὶ ῥεῖ ὡς νερόν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του, ἕως ὅτου νὰ θερμανθῇ τὸ ἴδιον. Ἐὰς δοκιμάσωμεν ἄλλο πείραμα, διὰ νὰ ἰδῶμεν μετὰ πόσης εὐκολίας τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς ἀτμώδους καταστάσεως μεταβαίνει εἰς τὴν βευστήν. Εἰδότε ἤδη ὅτι ὁ ἀτμός ὁ παραγόμενος ἀπὸ τὸ κηρίον πυκνοῦται ὑπὸ τὸ ψυχρὸν ἀγγεῖον, καὶ ἀποτελεῖ σταγόνα νεροῦ. Διὰ νὰ σᾶς πείσω ὅτι τὸ ἴδιον γίνεται καὶ εἰς μεγάλας ποσότητας, λαμβάνω τὸν κύλινδρον τοῦτον τοῦ κασσιτέρου ἢ πάφουλα, τὸν θέτω ὑπὲρ τὸν ἀτμὸν τοῦτον τοῦ βράζοντος νεροῦ, ὥστε ὄλον τὸ ἐμβαδόν του νὰ πληρωθῇ ἀτμοῦ, ὡς βλέπετε. Ἐπειτα τὸν κλείω καλῶς. Τώρα ἂς ἰδῶμεν τί θὰ γίνῃ ὅταν βιάσω τὸ νερόν ἢ τὸν ἀτμὸν τὸν περιεχόμενον εἰς αὐτόν νὰ λάβῃ πάλιν τὴν βευστήν του μορφήν, καὶ πρὸς τοῦτο βρέξω διὰ ψυχροῦ νεροῦ ἐξωθεν τὸν κύλινδρον. (Ὁ καθηγητὴς βρέχει τὸν κύλινδρον ἐξωθεν διὰ ψυχροῦ ὕδατος, καὶ ἡ περιφέρεια τοῦ κυλίνδρου ἀμέσως συστέλλεται). Βλέπετε τί συμβαίνει. Ἄν κλείω καλῶς αὐτὴν τὴν θήκην, εἶχον ἐξακολουθήσει νὰ τὴν θερμαίνω, θὰ διεβρῆγνυτο, διότι ὁ ἀτμός ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον ἐκτεινόμενος θὰ τὴν ἔσκανε. Ὅταν δὲ ὁ ἀτμός μεταβάλλεται εἰς βευστήν, καταπίπτουσι τὰ πλευρὰ τοῦ κυλίνδρου, διότι ὁ ἀτμός ἐξ ἐναντίας ἐπυκνώθη, καὶ ἀφῆκε μέρος κενὸν ἐντὸς.

Διὰ τῶν πειραμάτων τούτων ἠθέλησα νὰ σᾶς δείξω ὅτι ὅπως δὴποτε καὶ ἂν ἀλλάζῃ μορφήν, τὸ νερόν ὅμως μένει πάντοτε νερόν, καὶ ἂν πάχος ἢ ἀτμός ἢ ὅτι ἄλλο ὀνομάζεται. Πυκνοῦμενον τὸ νερόν διὰ τοῦ ψύχους εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν συστολὴν τῶν πλευρῶν τοῦ κυλίνδρου· ἂν διὰ τῆς θερμότητος ἐξακολουθούσιν ν' ἀναπτύσσω τὸν ἀτμὸν, θὰ ἐξετείνετο αὐτός, καὶ τὸ ἀγγεῖον θὰ ἔσκανε.

Καὶ ἠξήυρησε τίς εἶναι ὁ ὄγκος αὐτοῦ τοῦ νε-

Σχ. 23.

Σχ. 24.

ροῦ, ὅταν γίνεται ἀτμός; Βλέπετε αὐτὸν τὸν κύβον; (Ὁ καθηγητὴς δείκνυει κυβικὸν πόδα). Πλησίον του βλέπετε αὐτὸν τὸν μικρόν; εἶναι κυβικὸς δάκτυλος; καὶ οἱ δύο ἔχουσι τὸ ἴδιον σχῆμα, τὸ σχῆμα τῶν κύβων τοῦ ζατρκίου; ἢ διαφορὰ μόνον εἶναι ὡς πρὸς τὸ μέγεθος. Ἄν σωρεύσετε 1728 ἐκ τῶν μικρῶν, θὰ ἔχετε τὸν μέγαν. Ἐνὸς λοιπὸν κυβικοῦ δακτύλου νερὸν δίδει ἐνὸς κυβικοῦ ποδὸς ἀτμὸν, δηλαδὴ 1728 ποδὸς περισσότερον, καὶ ἐξ ἐναντίας ἐνὸς κυβικοῦ ποδὸς ἀτμὸς πυκνοῦται εἰς ἐνὸς κυβικοῦ δακτύλου νερὸν. (Μία τῶν σιδηρῶν φιαλῶν θραύεται). Ἄ! ἰδοὺ μία ἀπὸ τὰς φιάλας ἡμῶν ὤμιλησε, καὶ, βλέπετε, εἰς ὄλον τὸ μήκος τῆς μιᾶς τῆς πλευρᾶς ἔχει ῥήγμα ἢ σκᾶσιμον πλατὺ ὡς ἐν ὄγδοον δακτύλου. (Θραύεται καὶ ἡ δευτέρα φιάλη, καὶ τινάσσουσα σκορπίζει περίξ τὸ περιεχόμενόν της). Εὐγε! Καὶ ἡ ἄλλη φιάλη δὲν ἀντέσχε. Ὁ ἐσωτερικὸς πάγος διέβηκε τὸν σιδηρὸν, καίτοι ἔχοντα ἡμίσεως δακτύλου πάχος. Αὐτὰ συμβαίνουν πανταχοῦ ὅπου ὑπάρχει νερὸν, καὶ δὲν εἶναι πάντοτε ἀνάγκη τεχνητῶν μέσων διὰ τὰς μεταβολὰς ταύτας. Μετεχειρίσθητε τεχνητὰ μέσα, διότι ἔπρεπε νὰ κατορθώσω παροδικὸν καὶ πρόχειρον χειμῶνα περίξ αὐτῆς τῆς φιάλης, ὅχι χειμῶνα διαρκῆ καὶ τραχύν. Ἄν ὁμως κανεῖς σὰς ὑπάγη εἰς τὴν Καναδαν τῆς βορείου Ἀμερικῆς, ἢ εἰς τὰ πολικὰ κλίματα, θὰ ἴδῃ ὅτι ἐκεῖ ἡ φυσικὴ θερμοκρασία ἐντὸς τῶν οἰκιῶν ἐνεργεῖ ἀπαρᾶλλάκτως καὶ αὐτὸ τὸ ψυχραντικὸν μίγμα.

Ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὰς σκέψεις ἡμῶν καθ' ὅσα εἶδομεν, δὲν θὰ μᾶς ἀπατήσῃ πλέον αἱ διάφοροι μεταβολαὶ τοῦ νεροῦ. Ἠξεύρομεν τώρα ὅτι, ὅπου καὶ ἂν τὸ ἀπαντήσωμεν, εἶναι πάντοτε τὸ ἴδιον, εἴτε ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὸ λάβωμεν, εἴτε διὰ τῆς φλογὸς τοῦ κηρίου τὸ παραγάγωμεν. Ἄλλὰ ποῦ ἦτον αὐτὸ τὸ νερὸν τὸ παραγόμενον ὑπὸ τοῦ κηρίου; Ἐννοεῖται ὅτι, κατὰ μέρος τοῦλάχιστον, προέρχεται ἐκ τοῦ κηρίου. Ὑπάρχει λοιπὸν ἐντὸς τοῦ κηρίου; Ὁχι! οὔτε ἐντὸς τοῦ κηρίου ὑπάρχει, οὔτε ἐντὸς τοῦ ἀέρος ὅστις περιγοιχίζει τὸ κηρίον καὶ εἶναι ἀναγκαῖος εἰς τὴν καύσιν αὐτοῦ. Οὔτε εἰς τὸ ἐν οὔτε εἰς τὸ ἄλλο εὐρίσκειται, ἀλλὰ προέρχεται ἐκ τῆς κοινῆς ἐνεργείας τὸν δύο ὁμοῦ. Τὴν διπλῆν λοιπὸν αὐτὴν ἐνεργείαν θὰ παρακολουθήσωμεν διὰ νὰ ἐννοήσωμεν καλῶς τὴν χημικὴν ἱστορίαν τοῦ κηρίου τοῦ καίοντος ἐμπρὸς ἡμῶν. Πῶς ὁμως ν' ἀνακαλύψωμεν τὸ μυστήριον αὐτῆς τῆς ἐργασίας; Ἐγὼ, ἡξεύρω πολλοὺς τρόπους; ἀλλ' ἐπιθυμῶ νὰ τὸ εὗρητε μόνον σὰς μεθ' ὅσα εἶπα, διὰ σειρᾶς συμπερασμάτων ἐξ ὅσων ἡξεύρομεν.

Νομίζω ὅτι ἔχω ἐδῶ ὅ,τι χρειάζεται διὰ νὰ ὀδηγήσῃ τὴν κρίσιν σας. Πρὸ ὀλίγου μετεχειρίσθημεν τὸ ποτάσιον, καὶ εἶδομεν ὅτι κατὰ τὴν ἀνκλύψιν τοῦ ὕψους αὐτὸ ἔχει ἰδιαι-

τέραν τινὰ ἐνεργείαν ἐπὶ τοῦ ὕδατος, καὶ καίει ἐντὸς αὐτοῦ. Ἐπαναλαμβάνω τὸ πείραμα εἰς αὐτὸ τὸ πινάκιον. Χρειάζεται προσοχή, διότι ἂν ἤθελε βραχὴ τὸ ἐλάχιστον μέρος αὐτῆς τῆς ὕλης, θ' ἀνάψῃ ἀμέσως, καὶ ὅλη θὰ καῖ, ἂν τῆ ἀφήσωμεν ἀρκετὸν ἀέρα. εἶναι μέταλλον λαμπρὸν καὶ ὠραῖον, ἀλλοιούμενον ταχέως εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, καὶ ἔτι ταχύτερον εἰς τὸ νερὸν, ὡς τὸ εἶδατε. Θέτω λοιπὸν ὀλίγον ἐξ αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ τοῦ νεροῦ, καὶ εὐθὺς σχηματίζει θαυμάσιον πλέοντα λύχνον. Ἄφ' ἑτέρου ἂν ῥίψωμεν εἰς τὸ νερὸν ὀλίγα σιδηροβρίνισματα, θ' ἀλλοιωθῶσι καὶ αὐτὰ, ὅχι ὅσον τὸ ποτάσιον, ἀλλ' ὅπως δῆποτε θ' ἀλλάξωσι μορφήν. Θὰ σκωριάσωσι, καὶ θὰ μᾶς ἀποδείξωσιν οὕτως ὅτι καὶ αὐτὰ ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ἂν καὶ ὀλιγώτερον παρὰ τὸ ποτάσιον. Τώρα συνδιάσατε αὐτὰ τὰ φαινόμενα εἰς τὸ πνευμά σας. Ἰδοὺ, ἔχω καὶ ἄλλο τι μέταλλον, ψευδάργυρον (Ζίγκον). Ὅταν ἐξητάσωμεν τὸ μέταλλον τοῦτο ὡς πρὸς τὴν στερεὰν ὕλην τὴν ὁποῖαν παράγει ἡ καύσις του, εἶχομεν ἀφορμὴν νὰ ἰδῶμεν ὅτι καίεται καὶ αὐτό; καὶ ἂν λάβω τὴν μικρὰν ταύτην ταινίαν τοῦ ψευδαργύρου, καὶ τὴν κρατήσω ὑπὲρ τὸ κηρίον, θὰ ἴδῃτε τὸ ἀποτέλεσμα ὅτι εἶναι μέσος τις ὅρος μεταξὺ τῆς καύσεως τοῦ ποτασίου εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ σιδηροῦ. Βλέπετε ὅτι ὑπάρχει εἶδος καύσεως. Τὸ μέταλλον ἐκάνη, καὶ ἀπῆκε τέφραν ἢ στάκην λευκὴν. Τοῦτο μᾶς ἀποδεικνύει ὅτι καὶ τὸ μέταλλον τοῦτο ἐνεργεῖ ἐπίσης μέχρι τινὸς ἐπὶ τοῦ ὕδατος.

Ἔσται συνέχεια.

Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΥΜΦΟΙ ΤΗΣ ΣΠΙΤΖΕΒΕΡΓΗΣ

Συνέχεια. (ὅτι σελ. 531.)

Β'

Ἐσκέπτετο ἀληθῶς ὁ καλὸς Βλονδῶ νὰ διαλευκάνῃ τὰ πράγματα, ἀλλ' ὅτε εὗρε τὴν ὠριμένην ὥραν ἐν τῷ καφενεῖῳ πρὸ τοῦ φίλου του δὲν ἡξεύρε πῶς ν' ἀρχίσῃ τὴν συνδιάλεξιν, ἂν καὶ εἶχε πρὸς τοῦτο ἐκ τῶν προτέρων δεόντως παρασκευασθῆ. Ἰνα ἀναλάβῃ θάρρος ἢ ἰνα λάβῃ καιρὸν νὰ συντάξῃ ὅπως οὖν τὰς ἰδέας του, ἐξήγαγεν ἀπὸ τοῦ θυλακίου τὴν πίπταν του καὶ ἂν καὶ ἡ θεραπεινὴ εἶχε σπεύσει νὰ τῷ φέρῃ φωσφόρα προσεπάθει διὰ τῆς πέτρας ν' ἀνάψῃ τὴν ἴσκαν του, ἀλλὰ, πρᾶγμα περιεργον, ἔτρεμεν ἡ στίβρα του χεῖρ καὶ μόνον ἀνωφελεῖς σπινθῆρες ἀνεδίδοντο.

Ὁ Μαρσέλ παρετήρει σιγῶν καὶ βλέπων τὴν σύγχυσιν τοῦ φίλου, χωρὶς νὰ προβλέπῃ καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῆς; περιέμενεν ἡσύχως ν' ἀναλάβῃ ὁ Βλονδῶ τὴν φυσικὴν του ἀταραξίαν.

Τέλος κατώρθωσεν ὁ πλοίαρχος ν' ἀνάψῃ, ἐκάπνισεν ἀπλήγως καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν Μαρσέλ

— Λοιπὸν! λέγει, θὰ ἐπιχειρήσωμεν μακρὺν ταξείδιον;

— Ναί, ἀπήντησε περιχαρῶς ὁ νεαρὸς ναυτικός.

— Ἐπικίνδυνον...

— Δὲν βαρύνεσαι!

— Ἐπικίνδυνον, σοῦ λέγω!

— Ἐ! καὶ τί πειράζει; τόσον καλλίτερα ἂν ὑπάρχουν δυσκολίαι! Τόσον μεγαλητέρα θὰ ᾔην ἡ εὐχαρίστησις ἂν τὰς ὑπερνικήσωμεν.

— Ἀλλὰ ἢμπορεῖ νὰ χαθῶμεν.

— Καὶ ἀπὸ πότε, παρακαλῶ, ὁ ἀτρόμητος Βλονδῶ ἤρχισε νὰ συλλογίζεται τοιαῦτα πράγματα; Ποία θὰ ᾔην τότε ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἀξία τοῦ ναύτου ἂν δὲν ὑπῆρχον καὶ μόχθοι, οὐς πρέπει οὕτως νὰ ὑποστῇ καὶ δυσχέρειαν ἀναυπηθήσῃ;

— Δὲν πιάνεται καθ' αὐτὸν τὸν τρόπον, εἶπε καθ' ἑαυτὸν κλίνων τὴν κεφαλὴν ὁ Βλονδῶ, δὲν ἔπρεπε νὰ τῷ ὀμιλήσω περὶ κινδύνων, γνωρίζω ἀπὸ πολλοῦ ὅτι δὲν τὸν τρομάζουν οἱ κίνδυνοι! Ἄς προσπαθῶ ἄλλως πῶς... Ἐχεις δίκαιον, λέγει δυνατὰ; πραγματικῶς δὲν ἡξεύρω τί λέγω. Ἄλλ' εἰπέ μου εὐχαριστήθης χθὲς εἰς τὸ γεῦμα;

— Ποῦ, ἀπήντησεν ὁ Μαρσέλ ἀρχίζων κάπως νὰ ἐννοῇ ποῦ ἔτεινεν ὁ φίλος του.

— Ὁμίλησες ὠραία χθὲς.

— Πλεῖστον παρ' ὅσον ἔπρεπε νὰ ἴσως. Μετενόησα διότι παρεστράφη εἰς μικροὺς λόγους.

— Θὰ εἶχες ἀδικον ἂν ἐπραττες ἄλλως. Ἄν ἡξεύρα καὶ ἐγὼ νὰ ὀμιλῶ ὅπως σὺ, πόσον ὠραία πράγματα θὰ ἔλεγα! Ἀπέδειξες εἰς τὸν τραπεζίτην τί θὰ εἶπῃ ἄνθρωπος ἀγαπῶν ἀληθῶς τὰ ταξείδια. Συνήθως ὁ τραπεζίτης; δὲν ἀφίνει τὸν ἄλλον νὰ εἶπῃ λέξιν, ἀλλὰ χθὲς τὸν κατέβαλες καὶ σὲ ἤκουε μὲ τόσην προσοχήν.

— Εὐγένειά του ἦτον.

— Ἀλλὰ κάποιος ἄλλος σὲ ἤκουε μὲ μεγαλητέραν προσοχήν ἀκόμη.

— Ὁ Κ. Βανσκέπ;

— Ὁχι, ἡ κόρη του.

— Ἄ!

— Ὁραία κόρη, Μαρσέλ.

— Ναί.

— Ποῦ ὠραία. Μοῦ ἐνθυμίζει ἐν τραγουδάκι τῆς πατρίδος μου, τὸ ὁποῖον λέγει ὅτι ὅποιος θέλει ὠραίαν γυναῖκα

νὰ πάρῃ πρόσωπο ἀγγλικὸ καὶ ἀπὸ τὴν Φλάνδρα σώμα.

— Ἐχεις τὰ κεφάλι γεμάτα ἀπὸ ρητά. Αὐτοὶ οἱ στίχοι ὅμως ἀρμόζουν εἰς τὴν δεσποινίδα Ῥόζαν Μαρσέλ.

— Καὶ εἶνε ὅχι μόνον ὠραία, ἀνέκραξεν ἐνθουσιασμένος ὁ Βλονδῶ, ἀλλὰ ἀγαθὴ, γενναία, ἔχει ὅλας τὰς ἀρετάς.

— Τὸ πιστεύω.

— Πόσον ὀμιλεῖς ψυχρά.

— Ἀπ' ἐναντίας, ὀμιλῶ μετὰ σεβασμοῦ.

Ὁ Βλονδῶ νικηθεὶς διὰ τῶν βραχειῶν ἀπαντή-

σεων τοῦ φίλου του εἰσήγαγεν ἐπ' ὀλίγον, ἦναψε πάλιν τὴν σβεσθεῖσαν πίπταν του καὶ ἤρχισε πάλιν ὡς κύων κυνηγετικὸς, ὁ ὁποῖος ἀφ' οὐ ἔχασε τὰ ἴχνη τοῦ ζῆφου προσπαθεῖ νὰ τὰ ἀνεύρῃ ἀλλαχοῦ.

— Ὁ πατήρ της, λέγει, εἶνε πολὺ καλὸς ἄνθρωπος.

— Καλλίτος.

— Ἐπλούτησε διὰ τῆς ἐργασίας του. Ἐνθυμῆται τὴν πτωχὴν καταγωγὴν του καὶ προστατεύει ἐκείνους, οἵτινες, ὡς αὐτὸς, ἀρχίζουν μετὰ θάρρους τὸ στάδιόν των. Πολλάκις ἐσκέφθη ὅτι ἂν ἡ κόρη του ἡγάπα ἐργατικὸν τινα καὶ τίμιον νέον μὴ ἔχοντα περιουσίαν, θὰ τῷ τὴν ἐδίδεν εὐχαρίστως.

— Πιθανόν, ἀπήντησεν ἀταράχως ὁ νεαρὸς ὑποπλοίαρχος.

Εἰς τὴν ἀπαθῆ ταύτην ἀπάντησιν, ὁ Βλονδῶ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὴν ὑπομονὴν του.

— Ἄ διάβολε, ἀνέκραξε διὰ φωνῆς ἤχηρας καὶ κτυπῶν ἅμα διὰ τοῦ γρόνθου τὴν τράπεζαν εἰς τὸν ὅσον ὥστε ἀνεσκίρτησαν αἱ φιάλαι καὶ τὰ ποτήρια. Εἶμαι λοιπὸν κτήνος, πέτρα, ξύλον, κούτσουρο! Ἐγὼ τώρα μίαν ὥραν ὅπου ὑποκρίνομαι χώνομαι ἀπ' ἐδῶ, παραστρατῶ ἀπ' ἐκεῖ καὶ δὲν ἡξεύρω ἐπὶ τέλους οὔτε τί λέγω, οὔτε τί κάμνω! Εἰς τὸν διάβολον ὅλα αὐτὰ τὰ δικηγορικὰ σοφίσματα, τὰ ὁποῖα δὲν κάμνουν ἄλλο παρὰ νὰ σκοτίσουν τὰ πράγματα. Εἶσαι ἐντιμὸς νέος, θὰ σοῦ ὀμιλήσω καθαρά. Ἰδοὺ... Σκέπτομαι ὅτι ἂν ἡ Ῥόζα Μαρσέλ σὲ... ἤθελε καὶ ἂν... ἤθελε καὶ σὺ, ἡδύνασο νὰ τὴν πάρῃς... Οὐφ! Αὐτὸ εἶνε τὸ μυστικὸν μου... εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ!

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ πλοίαρχος ἔστη ὡς ἄνθρωπος κεκοπιακῶς καὶ θέλων νὰ πάρῃ τὴν ἀναπνοὴν του. Ἀλλὰ κρῖφα παρετήρει τὸν φίλον του περιέμενε νὰ τὸν ἴδῃ ἀνασκιρτῶντα ὑπὸ χαρᾶς. Πόσον ὅμως ἐξεπλάγη ἰδὼν ἀπ' ἐναντίας τὸν Μαρσέλ τακτοποιουντα τὰ ποτήρια, στηρίζοντα τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ μὲ φωνὴν εἶπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε ἀτάραχον ἀρχόμενον νὰ ὀμιλῇ οὕτω.

— Σ' εὐχαρισῶ, καλέ μου φίλε, διὰ τὰς ἀγαθὰς ὑπὲρ ἐμοῦ ἰδέας σου καὶ διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ ἐμπιστοσύνην σου, ἦν, ἔσο βέβαιος, δὲν θὰ προδώσω. Εἶμαι εὐγνώμων πρὸς τὴν δεσποινίδα Ῥόζαν Μαρσέλ διὰ τὴν εὐνοίαν, ἦν κατὰ διαφόρους περιστάσεις εὐηρεστήθη νὰ ἐκδηλώσῃ ὑπὲρ ἐμοῦ. Δὲν πιστεύω νὰ ἔχῃ πρὸς ἐμὲ ἄλλο αἰσθημα εἰμὴ ἐκεῖνο, ὅπερ ἡ ἀγαθὴ καὶ γενναία καρδία της ἔχει διὰ πάντα γνωστὸν της ἔχοντα χρεῖαν προστασίας. Ἄν ἄλλως εἶχε τὸ πρᾶγμα, θαύτατα θὰ ἐλυπούμην διότι δὲν δύναμαι νὰ τὴν νυμφευθῶ.

— Τί λέγεις! ἐπιθύμιζε βραδέως ὁ καλὸς πλοίαρχος. Ἀγαπᾷς λοιπὸν ἄλλην!

— Οὔτε ἔρωτα ἄλλον ἔχω, οὔτε καὶ ἀπλῆν συμπάθειαν πρὸς ἄλλην. Ἀλλὰ, ὁμολογῶ, ὅταν ἐνίοτε μοὶ συμβαίη νὰ ὄνειροπολήσω εἰκόνα κά-

ρης, ἢν θὰ ἠδυνάμην ν' ἀγαπήσω, ἢ εἰκῶν αὐτῆ οὐδ' ὁλως ὁμοιάζει πρὸς τὴν δεσποινίδα Ῥόζαν Μαρίαν.

—Εἶσαι τρολλός. Αἱ ἀνοσιαί τὰς ὁποίας καθ' ἡμέραν διαβάσεις, τὰ ποιήματα, τὰ μυθιστορήματα σοῦ ἐχάλασαν τὸ κεφάλι! Ἐγὼ τὴν εἶδα νὰ γεννηθῇ τὴν κόρην αὐτὴν, ἠῤῥησεν, ἀνετράφη ἔμπρὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς μου. Οὐτε καλλιτέραν οὔτε ὠραιότεραν αὐτῆς θὰ εὕρης εἰς τὸν κόσμον. Τὴν γνωρίζω, γνωρίζω καὶ σέ' ἂν καὶ ἦσαι ἐνίοτε ἀδάμαστος εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐπλάσθητε ὁ εἰς διὰ τὸν ἄλλον. Πρέπει νὰ με πιστεύσης διότι εἶμαι παλαιὸς φίλος σου' οἱ Ἴσπανοὶ λέγουν ὅτι δὲν ὑπάρχει καλλίτερος καθρέπτης τοῦ παλαιοῦ φίλου.

—Σ' εὐχαρισῶ καὶ πάλιν, ἀγαπητέ μου Βλονδῶ, εἶπεν ὁ Μαρσέλ θλίβων τὴν χεῖρα τοῦ φίλου του. Ἔσο πάντοτε φίλος μου, περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι τὴν φιλίαν σου καὶ δὲν θὰ δειχθῶ ποτὲ ἀνάξιος αὐτῆς. Ἄς ἀφήσωμεν ὅμως κατὰ μέρος πρόσωπον δι' ὃ τόσο ἀισθάνομαι σεβασμὸν, ὥστε νομίζω ὅτι τὸ μολύνομεν προφέροντες αὐτὸ ἐνταῦθα. Ἄκουσόν με' δὲν ἀπεφάσις ἀκόμη νὰ νυμφευθῶ δὲν ἀγαπῶ παρὰ τὴν θάλασσαν. Εἶνε δυνατὸν τὰ θέληγτρα τοῦ οἰκιστοῦ βίου νὰ προσηλώσωσιν ἄνθρωπον ἀφοσιωμένον ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὰ ταξίδια, εἰς τὸν βίον τὸν ναυτικόν; Σὺ ὁ Ἰδιοὺς πῶς δὲν ἐνυμφεύθης;

—Ὡς πρὸς ἐμὲ διαφέρει τὸ πρᾶγμα. Κορμὶ ὡς τὸ ἰδικόν μου δὲν ἠδύνατο νὰ γείνη ἄλλο τι παρὰ ναύτης, παρὰ θαλασσοπούλι. Ποτὲ δὲν θὰ ἠδυνάμην ὡς σὺ νὰ διεγείρω τρυφερὸν αἰσθημα εἰς τὴν καρδίαν ὠραίας κόρης καὶ... ν' ἀπαλλάξω τῆς ἀγαμίας ῥεμβῶδές τι πλάσμα. Ὁχι, ὁμολογῶ, δὲν εἶμαι ἐγὼ πλάσμα διὰ τοιαῦτα πράγματα. Καὶ ὅμως, ποσάκις ἐπιστρέφων ἀπὸ μακρᾶς θαλασσοπλοίας δὲν ἠσθάνθημι ἐκείνη τὴν καρδίαν μου ἀναλογιζόμενος ὅτι μόνος καὶ ἔρημος θὰ εἰσέλθω εἰς τὸ μονήρες καὶ ἔρημον δωμάτιόν μου! Ποσάκις δὲν ἐξήλευσα τὴν τύχην τοῦ ναύτου, τὸν ὅποιον ἐνδακρῶ καὶ ἀνήσυχος περιμένει εἰς τὴν ἀκτὴν ἢ τρυφερὰ του σύζυγος καὶ τὰ μικρὰ του τέκνα! Δὲν δύναται ἄλλο μεγαλύτερον δῶρον νὰ χαρίσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἢ Θεῖα Πρόνοια εἰς τὸν μάταιον αὐτὸν κόσμον παρὰ ἐνάρετον γυναῖκα! Ἐκείνη παρηγορεῖ τοὺς πόνους μας, ἐκείνη στήριζει τὸ γῆρας μας. Ὡ! πολλάκις τὸ ἐσκέφθην.

—Ἐχεις δίκαιον. Ἄλλ' ἐγὼ δὲν σκέπτομαι παρὰ πῶς νὰ ἐπιβιβασθῶ τὸ ταχύτερον εἰς τὸ πλοῖόν μου ὅταν τύχη περίστασις, πῶς νὰ βρωθῶ εἰς τὰς θαλάσσας, νὰ ταξειδεύσω, νὰ ἴδω ξένους παρλίτας, νὰ θαυμάσω εἰς ἀμφοτέρω τὰ ἡμισφαίρια τὰ μεγαλοπρεπῆ τῆς φύσεως θεάματα, τὰ ὅποια τόσο πάθος ἐμβάλλουσιν εἰς ἐμὲ. Λησμονῶ τότε ὅλας τὰς φιλοδοξίας τῶν κοινῶν ἀνθρώπων. Ἀπὸ τῶν παιδικῶν μου χρόνων ἤδη, ἀγαπητέ Βλονδῶ, ἐβακαλίσθην μεῖζονα θαλασσινὰ, μετὰ προσοχῆς ἤκουον νὰ διηγῶνται τῶν παλαιῶν θαλασσοπόρων τὰ κατορθώματα. Ἡ γραγὴ

μου θεῖα, χῆρα καὶ αὐτὴ ναυτικοῦ, συχνὰ μοὶ ἀνέφερε τὰ ὀνόματα τοῦ Γωθιῆ, τοῦ Γονδσφριένδ, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔτρεμον οἱ ἐχθροὶ τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ μεγάλου Ἰωάννου Βάρτ. Ὁνειρόν μου ἦτο νὰ φέρω τὰς ἐπωμίδας ἀξιωματικοῦ ἐπὶ πολεμικοῦ πλοίου.

—Πάει πάλιν, τὸν ἔχασα, ἐψιθύρισεν ὁ Βλονδῶ μετὰ λύπης ἂν καὶ ἐνεποίει καὶ εἰς αὐτὸν αἰσθησιν ἢ ποιητικὴ ἐξαψὶς τοῦ Μαρσέλ. Ἄλλὰ, φίλε μου, ἀνέκραξε θέλων νὰ κάμῃ ἐσχάτην τινὰ προσπάθειαν, δὲν εἶμεθα πλέον εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ἰωάννου Βάρτ, δὲν ἔχομεν τώρα πολέμους, οὔτε ἐπαπειλεῖ τὴν πατρίδα μας ξένον τι ναυτικόν. Τώρα ψαρεύομεν μόνον, ὡς ἐλέπεις, καὶ φέρομεν φορτία ξύλων. Ποῦ βλέπεις τὴν δόξαν εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα; Νομίζω ὅτι μέχρις οὐδ' οὐδ' εὐκαιρία νὰ ἐπιδείξῃς τὴν ἀνδρίαν σου δύνασαι νὰ λάβῃς γυναῖκα ὡς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν σοὶ ὑποδεικνύω καὶ τὴν περιουσίαν τοῦ πατρὸς τῆς.

—Περιουσίαν! Καὶ τί εἶνε αἱ τόσο φημιζόμεναι περιουσίαι αὗται παραβαλλόμεναι πρὸς τοὺς θησαυροὺς τῆς φαντασίας μου! Εἶμαι εἰκοσιπέντε ἐτῶν, εἶμαι νέος. Ἐχω τὴν μαγικὴν ῥάβδον, τοῦ Ἀλαδὶν τὸν λύχον, δύναμαι νὰ καθυποτάξω τὰ στοιχεῖα. Ὅταν ἦσο εἰκοσιπέντε ἐτῶν, Βλονδῶ, δὲν ἔτυχε ποτὲ νὰ ὀνειροπολήσῃς καὶ σὺ ὅτι θὰ δυνηθῆς μιαν ἡμέραν ν' ἀνάψῃς ὡς ὁ Ἰωάννης Βάρτ τὴν πίπαν σου ἐντὸς ἐνὸς ἀνακτόρου;

—Ποτέ! ἀπήντησεν ἀφελῶς ὁ Βλονδῶ. Καὶ ἔμεινε σιγηλὸς καὶ ἀκίνητος ἔκλινε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ στήθος, ἀνακούφας δ' αἰφνης ἔπειτα καὶ ἀτενίζων πρὸς τὸν ἐνθουσιῶντα ὑποπλοίαρχον με φωνὴν γλυκεῖαν ἅμα καὶ λυπηράν.

—Βλέπω, τῷ λέγει, ὅτι ὅλα εἶνε χαμένα. Καὶ ὅμως εἶχα ὠραῖον σχέδιον! Ἄλλ' ἄς παύσωμεν πλέον, ἄς λησμονήσωμεν τὰ λεχθέντα, ἴσως ἤμην ἠπατημένος καὶ ἐγὼ. Ἄς ἐτοιμασθῶμεν διὰ τὴν Σπιτζεβέρην.

Οἱ δύο φίλοι κτέλιπον τὸ καφρευεῖον ὃ πλοίαρχος ἐπορεύθη εἰς τὰς ὑποθέσεις του, ὃ ὑποπλοίαρχος εἰς τὰ βιβλία του. Τῇ ἐπαύριον ἔμελλον νὰ συναντηθῶσιν ἐπὶ τοῦ πλοίου των.

Ἡ ἐξάρτυσις τοῦ πλοίου ἠργοπώρησε πολὺ πλεόντερον ἢ ὅσον κατ' ἀρχὰς ἐνόμιζον, ἂν καὶ ὁ πλοίαρχος εἶχε καταβάλλει πᾶσαν αὐτοῦ τὴν πείραν καὶ ὁ Μαρσέλ πᾶσάν του τὴν δραστηριότητα. Ὁ Κ. Βανσκέπ περὶ πολλοῦ ἐποίητο τὴν νέαν ταύτην ἐπιχείρησιν. Ὁχι μόνον ἐσκέπετο ὅτι θὰ κάμῃ, ὡς λέγουσιν οἱ ἔμποροι, καλὴν δουλειάν, ἀλλ' ἤλπιζε πρὸς τοῦτο, ὡς προεἶπομεν, ὅτι θ' ἀνοίξῃ νέους πόρους εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς Δουνκέρκης, ὅτι θὰ καταστήσῃ ἐκτὸν ἔτι μᾶλλον σεβαστὸν παρὰ τοῖς συμπολίταις του καὶ ὅτι θὰ κατέκτα ἴσως τὸ μικρὸν ἐκεῖνο τεμάχιον ταινίας, ὅπερ ἔλειπεν ἀπὸ τοῦ μαύρου φορέματός του. Οὐδὲν παρημέλει πρὸς πραγματοποίησιν τῶν ἐλπίδων

του. Ἡ Ῥόζα Μαρία ἦτο μὲν λαμπρὸν πλοῖον μετὰ τρεῖς ἰσοῦς καὶ κάλλιστα ναυπηγημένον, ἀλλ' ὁ Κ. Βανσκέπ ἐνόμιζε καλὸν νὰ τὸ καταστήσῃ στερεώτερον ἐξώθεν μὲν δι' ἰσχυρῶν σιδηρῶν ἐλασμάτων καὶ ἔσωθεν διὰ πλαγίων ξυλίνων δεμάτων. Ἐσκέφθη πρὸς τοῦτο ὅτι ἂν καὶ ἡ Ῥόζα Μαρία δὲν ἐξέπλεε κυρίως πρὸς ἄγραν φαλαινῶν, δὲν ἦτο ἀπίθανον νὰ συναντήσῃ τοιαύτας ἐν Σπιτζεβέρη; διὰ τοῦτο ἐφωδίασε τὸ πλοῖόν του μελέμβους καταλλήλους πρὸς τοῦτο, τὰς καλουμένας φαλινοθήρας, με ἀρπάγας, καμάκια κλ. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἠθέλησε νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸ πλῆρωμα καὶ ὁ Τρομπῶν. Ὁ Τρομπῶν οὗτος ἦτο ἄνθρωπος ἔχων ἠράκλειον δύναμιν, ἔλοσεν τὸ βλέμμα καὶ μακρὸν γένειον ὁμοιάζον πρὸς χαμόκλαδα. Εἶχεν ὑπερηθῆσει ἐπὶ διαφόρων πλοίων καὶ πολεμικῶν καὶ ἐμπορικῶν, παντοῦ δὲ εἶχε γείνει γνωστὸς διὰ τὸν ἀλαζωνικόν του χαρακτήρα καὶ τὸ ἀκόλαστον καὶ ἀγριωπὸν ἦθος του. Τὸ γνωστὸν μέρος τοῦ βίου του δὲν ἦτο τοιαύτης φύσεως, ὥστε νὰ κινήσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν εὐνοίαν τῶν τιμίων ἀνθρώπων. Πλὴν δὲ τούτου ἡ ὑπαρξίς του εἶχε καὶ σκοτεινὴν τινὰ φάσιν, ἣς οὐδεὶς μὲν ἐγίνωσκε τὸ μυστήριον, οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα δις περὶ αὐτῆς νὰ τὸν ἐρωτήσῃ, διότι τότε συνωφρῦτο φοβερὰ, ἐσφιγγε τοὺς γόνθους καὶ τόσο ἀγριὸς καθίστατο, ὥστε ἐνόμιζες ὅτι ἐξήτει θυμὰ τι ἵνα κορέσῃ τὴν λύσσαν του. Τὸ ἀληθές του ὄνομα ἦτο Λανιέρος. Ἄλλ' ἡμέραν τινὰ εἶχε διηγῆθαι μετ' ἐμφάσεως εἰς ὁμίλον ναυτῶν συνηγμένων περὶ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος πῶς εἶχε φονεῦσαι ἄλλοτε μετὰ τὸ ἐρομπόρι του ἄγγλον ἀξιωματικὸν τολμήσαντα νὰ τῷ ἀντισταθῇ. Ἐκτοτε ἐκεῖνοι μὲν τὸν ἐπωνόμασαν Τρομπῶν, αὐτὸς δὲ ἐγαυρία ἐπὶ τούτω.

Ὁ Βλονδῶ ἀνετριχίλαζε χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ὁ Μαρσέλ δὲν ἠσθάνετο μὲν τὸν αὐτὸν φόβον, ἀλλ' ἡ κτηνώδης ἀγριότης τοῦ Κανιθάλου ἐκεῖνου κατετάραττε τὸ λεπτοσφῆς του ἦθος. Καὶ ὁ Βλονδῶ καὶ ὁ Μαρσέλ ὅμως, μετὰ τινὰς φρονίμους παρατηρήσεις ἐνέδωκαν εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ ναυκλήρου, ὅστις προσεπάθει νὰ τοὺς πείσῃ ὅτι ὁ Τρομπῶν ἦτο πρῶτης τάξεως ἀκοντιστὴς τοῦ καμακίου καὶ ὅτι σταθερὰ ἐπίβλεψις ἠδύνατο νὰ συγκρατήσῃ τὴν πονηράν ἐκείνην φύσιν. Ὁ Τρομπῶν ἐνεγράφη λοιπὸν μεταξὺ τῶν πρώτων ἐν τῷ πλῆρωματι. Μόλις ἔμαθε τοῦτο ἐξήτησε παρὰ τοῦ Κ. Βανσκέπ προκατολήν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του, λαθὼν δὲ ταύτην ἐθέσθη τρέχων μετὰ τὸν σκοῦφόν του στραβὰ καὶ μετὰ ἀνοικτὰ τὰ στήθη ἀπὸ οἴνοπωλείου εἰς οἴνοπωλείον, ἄδων μετὰ φωνὴν ἀγρίαν παλαιῶν τι ἄσμα ναυτικῶν.

Ἐσπῆραν τινὰ ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ ὑποπλοίαρχος τὸν ἀπήντησαν εἰς τὴν προκουμαίαν μεθυσάντα. Τῷ ἔκαμον τὰς δεούσας παρατηρήσεις καὶ ἠθέλησαν νὰ τὸν ὑποβοηθήσωσιν ἵνα κρατηθῆσθε τοὺς

πόδας, ἀλλ' ἐκεῖνος ὠρθώθη ἀμέσως ἐνῆπιόν των, ἐλόγησε τοὺς βραχίονας ὡς ἂν ἤθελε νὰ γονθοκοπήσῃ καὶ ἀπεχώρησε βλασφημῶν καὶ καταρῶμενος.

Εὐτυχῶς οἱ δύο ἀξιωματικοὶ τῆς Ῥόζας Μαρίας ἐπρόκειτο νὰ συμπαραλάβωσι μετ' ἐαυτῶν καὶ καλλιτέρας φύσεως ναύτας, ἰδίως δὲ τὸν πηδαιουχὸν Φραισονά, τὸν εὐκίνητον κωπηλάτην Δαμπελὲν καὶ ἄλλους. Ὁ Μαρσέλ εἶχε συμπαραλάβει ὡς ναυτοπαιδα καὶ μικρὸν ὄρφανὸν καλούμενον Φρισκέ, τὸν ὅποιον εἶχεν εὑρεῖ ἡμέραν τινὰ ἐπαυτοῦντα εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Δουνκέρκης καὶ τὸν εἶχεν ἐλεήσει.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔαρος τὰ πάντα ἦσαν τέλος πάντων ἐτοιμα. Εἰς τὰς συνήθεις προμηθείας τοῦ πλοίου ὁ Κ. Βανσκέπ γενναίως φερόμενος προσέθηκε καὶ ἐν βαρέλιον οἴνοπνεύματος καὶ δύο ζύθου τῆς Φλάνδρας, ἔπειτα δὲ παρεκάλεσε πολὺ τὸν Βλονδῶ νὰ ἀράξῃ εἰς Χάμμερφεστ καὶ νὰ παραλάβῃ ἐκεῖθεν ἐπὶ οἰοισθήποτε ὄροις ἐμπειρον πλοῖον διὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Σπιτζεβέρης.

Τῇ 4 Μαΐου, ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου, ἡ Ῥόζα Μαρία ἐσῆκονε τὴν ἀγκυραν καὶ μεγαλοπρεπῆς ἔπειτα προσχώρει εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος, ἐν ᾧ ἐπνεε ὠραιότατη καὶ ζωογόνος νοτιοδυτικὴ αὔρα.

Καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ὥραν, εἰς τὴν μικρὰν τῶν Δουνῶν ἐκκλησίαν, ἣτις εἶνε τόσο σεβαστὴ εἰς τὴν Δουνκέρκην, ὅσον τὸ ναΐδιον τῆς Παναγίας τῆς Γάρδης εἰς τὴν Μακσαλίαν καὶ τὸ τῆς Παναγίας τῆς Χάριτος εἰς τὸ Ὀμφλέρ, ἐγονάτισε πρὸς τῆς ἀγίας εἰκόνας τῆς Παναγίας νέα κόρη. Καὶ ἅμα ἐτελείωσε τὴν προσευχὴν τῆς ἐναπέθηκεν εὐλαβῶς χρυσοῦν νόμισμα εἰς τὴν χεῖρα πολιοῦ ἱερέως καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ εἴπῃ λειτουργίαν τινὰς ὑπὲρ τῶν ἐν θαλάσῃ πλεόντων. Καὶ ἐξεληθῆσα τοῦ ἱεροῦ περιβόλου ἐστρεψέδακρυβρέκτους τοὺς καλοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς πρὸς τὸ πέλαγος τὸ ἀχανές, ἐνθα τὸ πρὸ ὀλίγου ἐκπλεῦσαν πλοῖον ταχέως πηλάκωνε τὴν θάλασσαν προχωροῦν. Ἐπειτα κατεβίβασε πρὸ τοῦ προσώπου τὸ κάλυμμα τῆς καὶ ἐπέστρεψεν οἴκαδε μετὰ σκεπτικὸν τὸ μέτωπον καὶ μετὰ πάλλουσαν καρδίαν.

Ἦτο ἡ Ῥόζα Μαρία.

XAVIER MARMIER
Μόλις τῆς Γαλλίας Ἀναδόχτος.

*Ἐστὶ συνέχισ.

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Πρὸ τινῶν ἐτῶν, ὅτε ἐγίνοντο αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ σιδηροδρόμου, ὅστις ἐμελλε νὰ διασχίσῃ τὰς Ἠνωμένους Πολιτείας ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ μέχρι τοῦ Εἰρηνικοῦ, διεδόθη, τότε κατὰ πρῶτον, ὅτι ὑπάρχει χώρα τις θαυμασία καὶ

μόνον ὄχι μαγευμένη, ἥτις εὐρίσκετο κειρουμένη μεταξὺ τῶν ὄρων, τὰ ὅποια περικυκλοῦσι τὰς πηγὰς τῶν ποταμῶν Μισσοῦρη καὶ Κιτρινολίθου (Yellowstone). Μόνον κυνήγοι ἀγρίων θηρίων, ἐλέγετο, εἶχον ἕως τότε εἰσόδους εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ θαυμαστὸν, κατὰ τὸ λέγειν δ' αὐτῶν ἡ ἀγνωστὸς χώρα συνήνευσε τοσαύτας καὶ τόσον θαυμαστικὰς φυσικὰς καλλονὰς, ὥστε ἀδύνατον ἦτο νὰ εὐρεθῆ παρόμοιος τόπος ἐπὶ τῆς γῆς.

Κατ' ἀρχὰς αἱ διχόσεις αὐταὶ δὲν ἔτυχον πολλῆς προσοχῆς καὶ ἕκαστος ἐνόμιζεν ὅτι ὁ θρυλούμενος οὗτος ἐπίγειος παράδεισος οὐδὲν ἄλλο ἦτο εἰμὴ μυθικὸν τι πάλιν καὶ φανταστικόν Ἐλδοράδον, ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια τόσον πολὺ εἶχον ζαλίσσει τοὺς πρώτους τῆς Ἀμερικῆς κατακτητὰς.

Τέλος, ἡ Βουλὴ τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν ἀπεφάσισε νὰ ἐξαποστείλῃ νὰ ἐξερευνήσῃ κατὰ πόσον τὰ θρυλούμενα ἦσαν ἀληθῆ. Ἡ ἐκθεσις δὲ, ἣν ὑπέβαλον τὰ ἀποσταλέντα ἀρμόδια πρόσωπα, ὄχι μόνον δὲν διέψευδε τὰς διασπαρσίστας φήμας, ἀλλὰ καὶ ἐβεβαίωσε ὅτι αὐταὶ ἦσαν κατώτεροι τῆς ἀληθείας. Κατ' αὐτὴν, πᾶσα ἡ περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Κιτρινολίθου χώρα ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆ ὡς τὸ περιεργότερον καὶ θαυμαστότερον μέρος τῆς ὑδρογείου σφαιρας. Ὅθεν ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισεν ἐν ἔτει 1871, ὅτι ἡ χώρα αὕτη ἀποτελοῦσα μέγα ὀρθογώνιον μήκους 110 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ πλάτους 90, θὰ θεωρηθῆ κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀμερικανικὴν λαοῦ καὶ θ' ἀποτελῆ τοῦ λοιποῦ Ἐθνικοῦ Παραδείσου (pare), οὗ θὰ ἐπιτρέπηται ἡ εἰσὸδος εἰς τοὺς θέλοντας νὰ τὸν περιεργασθῶσι.

Ἐκτοτε πολλὰ ἐπιστημονικὰ ἀποστολαὶ ἐγένοντο πρὸς ἐξέτασιν τοῦ παραδείσου τούτου, τοῦ ὁποίου ἡ πρώτη διερεύνησις εἶχε γείνει ἐπιπολαίως μόνον. Τὰ ἀποτελέσματα δὲ τῶν ἐρευνῶν, ἃς ἐποίησαν αἱ ἀποστολαὶ αὐταὶ, μαρτυροῦσιν ὅτι οὐδὲν μεγαλοπρεπέστερον καὶ περιεργότερον τῶν παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ Μισσοῦρη ἀνακαλυφθεισῶν καλλονῶν.

Ἡ χώρα αὕτη τῶν θαυμάτων βρίθει παντοίων πηγῶν ὑδάτων ἀναπηδῶντων, ἐκ δὲ τῶν ὑδάτων τούτων ἄλλα κοχλάζουσι καὶ ἄλλα εἶνε θειοῦχα. Τὰ εἰς τὸ εἶδος τοῦτο περιβόητα geysers τῆς Ἰσλανδίας οὐδὲ μακρόθεν δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰ θαυμάσια τοῦ Ἐθνικοῦ Παραδείσου τῆς Ἀμερικῆς. Τινὲς ἐκ τῶν πηγῶν τούτων ἀναρρίπτουσιν εἰς ὕψος 200 ποδῶν καὶ πλέον στήλας ὑδάτος, ἐχούσας ὀκτὼ ἕως δέκα μέτρων διάμετρον. Ὅταν δὲ οἱ χεῖμαρροι οὗτοι ἀναβλύζωσιν οὐρανομήκεις, ἀκούεται ἡ βοὴ εἰς πολλῶν χιλιόμετρων ἀπόστασιν, ὃ δὲ ὄγκος τῶν καταπίπτων πάλιν μετὰ καταπληκτικῆς δυνάμεως ἐπὶ τῆς γῆς, διασειεῖ αὐτὴν οὕτως, ὥστε μακρὰν νομίζει τις ὅτι σεισμὸς εἶνε τὸ γινόμε-

νον. Τὰ ὕδατα διαχεόμενα καταλείπουσιν κάτω τὰς ἀγαλελυμένας μεταλλικὰς οὐσίας, ὅφ' ὧν ταῦτα εἶνε πεπληρωμένα, οἱ τιτανώδεις δὲ καὶ θεϊκοὶ οὗτοι ὄγκοι σχηματίζουσι σπήλαια, πύργους, πυραμίδας, γιγαντώδεις κρατῆρας ἢ κώνους παντοίους, ἀποτελοῦντας θέγμα ἀπροσδοκῆτου καὶ ἐξαισίας ὠραιότητος. Καὶ πάντα ταῦτα χρωματίζόμενα κατὰ τρόπον ὑπερβαλλόντως λαμπρὸν καὶ παράξενον, ἔχουσι τι ἀληθῶς ὑπεράνθρωπον καὶ ἀπαράμιλλον. Ἄλλοῦ, ἡφαιστεια βορβόρου κατακαλύπτουσιν ἐπὶ μῆνας ἢ καὶ ἐπὶ ἔτη ὅλα ἀπέραντα διαστήματα, ἑκατομμυρίων κυβικῶν μέτρων, μὲ βορβόρον, τὸν ὅποιον ἐξεμουσι· ἔπειτα παύουσιν ἀπὸ τοῦ νὰ ἦνε ἐν ἐνεργείᾳ, καθίσταται ὁ κρατῆρ τῶν καὶ ἡ βλάστησις ἀρχίζει ν' ἀναφαίνεται ἐκεῖ, ὅθεν ζέοντος βορβόρου χεῖμαρροι τὴν εἶχον ἀποδιώξει. Ἄλλοῦ, καταρράχται ἀνώνυμοι μὲν, ἀλλὰ παρὰ πολὺ πλέον ἀξιοθαύμαστοι παρὰ οἱ τῶν Ἄλπεων ἢ τῶν Πυρηνίων, μετὰ πατάγου καταπίπτουσιν εἰς σκοτεινὰς φάραγγας. Μόλις ἴσως φυλὴ τις ἀγρίων ἢ συνοδεία εὐρωπαϊῶν κερδοσκοπῶν, κυνηγῶν ἀγριμῶν ἢ χρυσοθηρῶν, ἐπάτησέ ποτε εἰς τὰ ἀπροσπέλαστα ἐκεῖνα μέρη.

Ἐκεῖ, τέλος, ὄρη, ὧν δὲν ἐμετρήθη μὲν ἐπακριβῶς τὸ ὕψος, ἀλλὰ τὰ ὅποια εἶνε τόσον ὑψηλὰ, ὅσον αἱ γνωστὰ κορυφαὶ τῶν Ἄλπεων, ἢ καὶ ὑψηλότερα, περικλείουσιν ἐκεῖ πλῆσιον τὴν χώραν ἐκείνην, ἥτις διὰ τὴν τερπνότητα αὐτῆς ἐπωνομάσθη ὑπὸ τῶν ἐκ Νέας Ὑόρκης καὶ ἐξ Οὐασιγκῶνος περιηγητῶν Ἀμερικανικῆ Ἑλβετία. Δὲν λείπει ἄλλο ἀπὸ τοῦ θαυμαστοῦ τούτου τόπου εἰμὴ μόνον ξενοδοχεῖα, ἵνα ἔχῃσιν ποῦ νὰ καταλύωσιν οἱ περιηγηταί. Καὶ ταῦτα ὅμως βεβαίως θὰ γείνωσι μετ' οὐ πολὺ.

Μεταξὺ τῶν θαυμάτων τοῦ Ἐθνικοῦ Παραδείσου, ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων εἶνε ἡ καλουμένη Ἄβυσσος τοῦ Πύργου (Fire-hole) πρωτοφανεῖς καὶ πρὸς οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς γνωστὸν ὁμοιάζουσαι εἶνε αἱ ἐκεῖ πηγαὶ τῶν θερμῶν ὑδάτων.

Ἡ κοιλὰς αὕτη εἶνε τριγωνικὴ περίπου, διαρρέει δ' αὐτὴν ποταμὸς. Τὰ ἐκ μαύρης λάθρας ὄρη, ἅτινα τὴν περικυκλοῦσιν, ἔχουσι 500 μέτρων ὕψος καὶ εἶνε δασώδη καὶ ἀπόκηρμα. Τὸ μέσον τῆς κοιλίδος διατρύπεται, οὕτως εἰπεῖν, ὑπὸ ἀναριθμητῶν σχεδὸν πηγῶν (geysers), ἐξ ὧν ἀναβλύζουσι θερμὰ ὕδατα, δι' ἀμφοτέρω ἀξιοθαύμαστα καὶ διὰ τὴν ἀπίστευτον καὶ ὡς ἀνμαγικὴν ὠραιότητα τῶν κρατῆρων τῶν καὶ διὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν, μετ' ἧς ἀναρρίπτουσιν εἰς ὕψος μέγα χεῖμαρρους προσομοιάζοντας πρὸς γιγαντώδη δράγματα ἀσταχῶν.

Ἀπὸ τοῦ χείλους τοῦ κρατῆρος καὶ κάτω, οἱ βράχοι εἶνε πλήρεις κοιλωμάτων κατὰ σειρὰν διατεταγμένων, ὡς εἰ ἦσαν ἐπάλξεις, καὶ σχηματίζόντων ὡς μεγάλας λεκάνας, τῆς μίαις ὑπὲρ τὴν ἄλλην· κρασπεδοῦνται δ' αὐταὶ ὑπὸ

χαλαζίου λίθου ἀργυροχρόου. Τὰ κοιλώματα ταῦτα, ἀνώμαλα καὶ ποικίλα τὴν μορφήν, εἶνε πάντοτε πλήρη ὑδάτος, διατάσσονται δὲ πῶς ἐν αὐτοῖς καὶ στρώματα εἰδους τινὸς κοραλλίου λαμπροῦ ὡς ὁ κρόκος. Σχηματίζονται δὲ περὶ τὰ χεῖλη αὐτῶν ὑπὸ βραχώδους τινὸς οὐσίας καὶ κροσσοὶ τινες δυνάμενοι νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὴν λεπτοτέραν δαντέλλαν. Ἀπὸ τοῦ βήθους τῶν κοιλωμάτων ὑψοῦνται μικραὶ στήλαι ἀπολήγουσαι εἰς στεφάνην· νομίζεις ὅτι εἶνε ἐνυδρα φυτὰ. Τινὰ ἐκ τῶν κοιλωμάτων εἶνε πλήρη χαλκῶν, ὅστινες λάμπουσιν ἐκ τῆς λευκότητος, ἄλλα γέμουσιν ὑαλοειδοῦς τινος κιτρίνης ὕλης, ἥτις ὑψοῦται σχηματίζουσα σταλακτίτας. Ὅσῳ δὲ ἀπέχουσι τοῦ κρατῆρος, τόσῳ τὰ κοιλώματα ταῦτα καθίστανται βαθμηδὸν μεγαλύτερα, τὸ δὲ ὕδωρ, καθιστάμενον καὶ αὐτὸ ψυχρότερον, μεταβάλλει τὸ τε χρῶμα καὶ τὴν φύσιν τῶν διαφῶν ἐκεῖ ὑποστάσεων (dépôts). Οὕτω δὲ μεταμορφοῦνται αὐταὶ εἰς τιτανώδη κρύσταλλα, ποῦ μὲν λευκά, ποῦ δὲ ποικιλόχροα.

Τῶν πηγῶν τὸ ὕδωρ εἶνε ἄχρουν, ἄοσμον καὶ ἄνοστον. Αἱ μνημονευθεῖσαι δὲ ὑποστάσεις κατὰ τὴν ἐξέφωσιν καὶ τὸ χρῶμα ὁμοιάζουσι πρὸς πτερόν χρυσαλλίδος, ἀλλ' εἶνε στερεαί· οὐδὲ ποὺς ἀνθρώπου δύνανται νὰ τὰς συντρίψῃ. Πρὸς τὴν θαυμασίαν αὐτῶν φυσικὴ κατασκευὴν ἂν τις ἀναλογισθῆ ὅτι νέφη ἀτμῶν καὶ βροχαὶ ποικίλαι βράζοντος ὑδάτος ἀδιακόπως καλλύνουσι τὰ θαύματα ἐκεῖνα τῆς φύσεως, δύνανται μάλιστα νὰ φαντασθῆ τὸ μεγαλεῖον τοῦ πράγματος. Ἄπισται τις πρὸς τοὺς ἰδίους του ὀφθαλμοὺς τοιαῦτα βλέπων καὶ προσπαθεῖ διὰ τῆς ἀφῆς νὰ βεβαιωθῆ ἂν ἐκεῖνα τὰ ὅποια βλέπει ἦνε ἀληθῆ καὶ πραγματικά, καὶ θέλει νὰ θέσῃ τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ χείλους τῶν κρατῆρων καὶ διὰ τῆς βράδου νὰ ἐξετάσῃ τὸ βάθος αὐτῶν. Πᾶν ὅ,τι δύνανται νὰ εἶνε φαντασθῆ ὠραιότερον, πᾶν ὅ,τι ἦκουσεν εἰς τὸν θρυλούμενον περὶ τῶν περιβοήτων μωαμεθικῶν παραδείσων, ἐν τῷ παραδείσῳ τούτῳ τῷ πραγματικῷ καὶ ἐπιγείῳ τὸ εὐρίσκει κατ' ὅσον ὑποδέεστερον τῆς πραγματικότητος. Οὐδὲν παρόμοιον ἀναμφιλέκτως δύνανται νὰ εὐρηθῇ ἐπὶ τῆς γῆς.

Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, ὅστις, ὡς εἴπομεν, καλεῖται Ἄβυσσος τοῦ Πύργου, ὑπάρχουσιν ἐλώδη μέρη ἐνθα φαίνονται αἱ κορυφαὶ κρατῆρων κατακεχωσμένων. Οἱ κρατῆρες οὗτοι βράζουσι μετὰ πολλῆς δυνάμεως, χύνονται δὲ ἐξ αὐτῶν ἡσύχως ὕδατα θερμὰ, ἀλλὰ δὲν ἀναβλύζουσι. Δυτικώτερον, ὑπάρχει λίμνη ἐχουσα ἑκατὸν περίπου ποδῶν διάμετρον, ὑπεράνω δ' αὐτῆς κυματίζουσιν ἀτμοί. Τῆς λίμνης ταύτης τὰ ὕδατα ἀφίνουσιν ὑπόστασιν κιτρίνην, ἀποτελοῦσαν στρώμα πλειόνων ποδῶν πάχους. Ἄντικρῶ, εἰς πεντήκοντα μέτρων ἀπόστασιν, φαίνεται μακρὰ τις σχισμὰς, δύο μέτρων πλάτους, ἀ-

γνώστου δὲ βάθους, ἐφ' ἧς ὑπάρχουσι φυσικὰ γεφύρια, ἐσχηματισμένα ὑπὸ τοῦ βράχου. Εἰς τὴν σχισμὰδα ταύτην, ἐξ ἧς ἀναδίδονται ποῦ καὶ ποῦ ἀτμοί, ῥεεὶ πλατὺς ῥαξ θερμοῦ ὑδάτος, ὀρητικῶς διευθυνόμενος πρὸς ἀνατολάς. Ἐπὶ 300 μέτρων ἀποστάσεως δύνανται νὰ παρακολουθῆσθαι τὴν κοίτην του, διότι ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους διακρίνεται ἡ βοὴ τῶν ὑποχθονίων ὑδάτων του. Εἰς ἄλλας πηγὰς, κειμένους πλῆσιον εἰς τι δάσος, ἀπαντᾶ τις δένδρα πεσόντα εἰς τοὺς κρατῆρας. Τὰ δένδρα ταῦτα τὰ ἔχει περιβάλλει λευκὸν τι στρώμα τιτανολίθου, ὡς τις λίθινος φλοιός· εἶνε σχεδὸν ἀπολιθωμένα. Λεπτότατα καὶ κομψότατα ἔχουσι κατὰ παρόμοιον τρόπον ἀπολιθωθῆ ἢ μάλλον ἐπιπλακωθῆ καὶ φύλλα καὶ κλαδία δένδρων καὶ κυπαρισσόμηλα καὶ ἀκρίδες καὶ πᾶν ὅ,τι, τέλος, ἔτυχε νὰ πέσῃ εἰς τὸ ὕδωρ. Εἰς τὰς πηγὰς ταύτας βλέπει τις καὶ τιτανώδεις ὑποστάσεις εἰς σχῆμα μανιταριῶν. Αἱ κεφαλαὶ τῶν ὑπερέχουσι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑδάτος, φθάνουσι δὲ πολλάκις εἰς μέγεθος δεκαπέντε ποδῶν διαμέτρου καὶ ὑποβαστάζονται ὑπὸ στελέχους, ὕψους δέκα ποδῶν καὶ πάχους δύο. Ὅλα ταῦτα εἶνε στερεώτατα ὡς βράχος.

Παρὰ τὰς ὄχθας τῆς Ἄβυσσος τοῦ Πύργου εὐρίσκονται αἱ μέγιστα πηγαὶ (geysers). Ἡ κυριωτάτη πασῶν εἶνε ἡ ἐπικληθεῖσα Ὠχυρωμένος Πύργος. Τὸ ἐκ τιτανολίθου ὕψωμα ἐφ' οὗ ὑπάρχει ἔχει 15 μέτρων ὕψος καὶ 1000 περίπου τετραγωνικῶν μέτρων ἔκτασιν. Ἐν τῷ μέσῳ ὑψοῦται ὁ κρατῆρ· οἱ ἀνώμαλοι τοῖχοί του, κοσμοῦμενοι ὑπὸ σφαιρικῶν ἀπολιθώσεων, ἔχουσι σχῆμα πυργίσκου, ἔχοντος ὕψος μὲν 15 μέτρων, περιφέρειαν δὲ πρὸς τὴν βάσιν 70. Ἡ κορυφὴ ἔχει ὀλόγυρα ἐσκαμμένα κοφώματα διαχωριζόμενα διὰ χονδρῶν ῥόζων τοῦ βράχου, ῥοδίνου χρώματος. Εἰς τὸ κέντρον ὑπάρχει κρατῆρ, ἔχων ἐνὸς μέτρου διάμετρον· κοσμοῦνται δὲ τὰ χεῖλη αὐτοῦ ὑπὸ κροκοχρόου κλιτύος. Ὀλίγον παρέχει, νομίζεις ὅτι βλέπεις φεουδαλικὸν πύργον ἡμιερειωμένον. Ὁ κρατῆρ διαρκῶς ἀναδίδει ἀτμούς, ἕνεκα τῆς συμπυκνώσεως τῶν ὁποίων πίπτουσι πάντοτε σταγόνες ὑδάτος κατὰ μῆκος τῶν ἐξωτερικῶν τοίχων τοῦ κώνου, ὅστις οὕτω μένει ἀείποτε ὑγρός. Ἡ σχηματιζομένη ὑπόστασις εἶνε ἀργυρόφαιος μὲν τὸ χρῶμα, περιεργότατη δὲ τὴν μορφήν, τῆς ὁποίας ἡ τελειότης ἄμα καὶ ἡ λεπτότης καθιστῶσιν ἐκστατικὸν τὸν θεατὴν. Παρὰ τοῦ πυργίσκου τὴν βάσιν ἔκειτο μέγας κλάδος πεύκης· ὁ τιτανολίθος τὸν εἶχε καὶ αὐτὸν παραδόξως ἐπιπλακώσει, ὥστε ἐφαίνετο ὅλος ἀπολιθωμένος, ἦτο δὲ ἱκανῶς παχὺς καὶ ἔλαμπεν ὑπὸ τῆς λευκότητος.

Καὶ ἄλλην ἀναβλύζουσαν πηγὴν ἀναφέρουσιν οἱ ἐρευνησάντες τὸν τόπον ὡς μάλιστα ἀξίαν λόγου, τὴν τοῦ Γίγαντος. Ἀναρρίπτει αὕτη εἰς

60 μέτρων ύψος στήλην βράζοντος ύδατος 2 μέτρων διαμέτρου. Έρχεται έπειτα ή πηγή του Σπηλαιού, τής οποίας περιεργότατος πάλιν είναι ο κρατήρ.

Έν συνόλω δυνατόν είπειν ότι ο Έθνικός Παράδεισος δύναται νά καταλεχθῆ μεταξύ των θαυμάτων του κόσμου, έντός ολίγου δε, κατά πάσαν πιθανότητα, θά προσελκύσῃ άπειρον πλήθος περιηγητών εξ όλων των εθνών. *

ΠΕΡΙ ΚΙΝΑΣ Ή ΠΕΡΟΥΒΙΑΝΟΥ ΦΛΟΙΟΥ

Ο βασιλεύς Λουδοβίκος ΙΔ' είχε ποτε προσβληθῆ ύπό διαλείποντος πυρετού, πάντα δε τὰ θεραπευτικά μέσχα, τὰ όποια μετεχειρίσθησαν οί παρ' αὐτῷ διασημότεροι τών Ιατρών απέβησαν άνωφελῆ. Άγγλος τις τότε όνόματι Ταλβότ, νεωστί άφικόμενος εις Βερσαλλίας, προσελθών εις τους αὐλικούς είπεν ότι δύναται έντός ολίγων ήμερών νά θεραπεύσῃ τήν νόσον του βασιλέως δια φαρμάκου, ύπερ αὐτός είχεν. Οί Ιατροί, οί κληθέντες νά εξετάσωσι τὸ προταθῆν φάρμακον ύπό του άγνωστου εκείνου άνδρός, είπον ότι συνίστατο εξ άπλου αὐστηροῦ οίνου τής Ισπανίας, εις τὸν όποϊον είχε ρίψει φυτὸν τέως άγνωστον, άφορήτου πικρότητος. Ο Λουδοβίκος ΙΔ' άπεφάσισεν οὐχ ἕττον νά πῆν τὸ φάρμακον και πρὸς κοινήν εκπληξιν μετ' ολίγας ήμέρας θεραπευθῆ.

Τούτου γενομένου ο βασιλεύς άπένειμεν εις τὸν Ταλβότ πρὸς άνταμοιβήν τὸν τίτλον του ευγενοῦς και τὸ μονοπάλιον τής τε κατασκευῆς και τής χρήσεως του θαυμασίου αὐτου φαρμάκου. Μετά παρέλευσιν όμως ολίγων ετών θέλων ο Λουδοβίκος νά μεταδώσῃ και εις τους ύπηκόους αὐτου τὰ άγαθά τής έφευρέσεως, ήγόρασεν άπό του Ταλβότ τὸ μυστικὸν του φαρμάκου και τότε έγινεσθη, ότι ο νοήμων εκείνος Άγγλος εν αὐστηρῷ οίνῳ άνεμίγυνε κόκκινον γνωστὸν εν Ισπανία πρὸ πολλοῦ ύπό τὸ όνομα κόκκινος τής κομήσεως, τής οποίας όμως τήν χρῆσιν οί Ιατροί τής Γαλλίας οὐδόλως παρεδέχοντο.

Η κόκκινος αὐτη ἦτο λειοτετριμμένος φλοιὸς δένδρου άνήκοντος εις τήν χλωρίδα τής μεσημβρινῆς Άμερικῆς και καλουμένου ύπό των έγχωρίων Κινά-Κινά ή Κιν-κινά. Η κόμησσα Δε-Κινχόν (de Cinchon) άντιβασίλισσα του Περού, προσβληθεῖσα ύπό διαλείποντος πυρετου και θεραπευθεῖσα τῷ 1638 δια του φλοιου εκείνου, κατέστησεν αὐτὸν γνώριμον τὸ πρῶτον εις τήν Ισπανίαν, πρὸς άνάμνησιν δε του γεγονότος τούτου ο περιώνυμος βοτανικὸς Λινναίος όνόμασε βραδυτέρον κινχόνος (Cinchona) τὰ φυτὰ τής οίκογενείας, τὰ παράγοντα τὸν πολύτιμον περουβιανόν φλοιόν.

Τὸ νέον φάρμακον, οὔτινος τήν διάδοσιν και προστασίαν ανέλαβεν ο Λουδοβίκος ΙΔ', έγινετο τάχιστα πάγκοινων εν Γαλλία και άπό ήμέρας

εις ήμέραν επεξετείνετο ή διάδοσις αὐτου. Πρῶτος δε ο ακαδημαϊκὸς Λα Κονδαμιν (La Condamine) διεγράψεν ακριβῶς τὰ περι των παραγωγικῶν τής κινας δένδρων, και τὰ περι των χωρῶν, εν αἷς φύονται.

Η κίνα είναι δένδρον τής οίκογενείας των ερυθροδανιδῶν, μιᾶς των σπουδαιοτέρων και πολυτιμοτέρων του φυτικού βασιλείου, διότι εις αὐτην υπάγεται και ο καφῆς και τὸ ερυθρόδανον (ρίζαριον). Τὰ άνθη τής κινας είναι διατεταγμένα κατ' άνθήλας, έχουνσι στεφανήν λευκήν, ροδινήν ή πορφυρᾶν και παράγουσι καρπὸν κάψας διχωρούς, εν αἷς είναι εγκλεισμένοι οί σπόροι. Αἱ θαυμασταί ιδιότητες τής κινας περιέχονται εν τῷ φλοιῷ του δένδρου, εξ ου και παράγεται τὸ πολυτιμότερον των φαρμάκων, ἕτινα ή Πρόνοια έδωρῆσατο τοις ανθρώποις.

Τὰ δένδρα τής κινας φύονται επί των ύψηλῶν κοιλάδων των Άνδεων, του Περού και τής Βολιβίας, σχηματίζοντα ζώνην περίπου 3,000 χιλιομέτρων μήκους, κειμένην ύπεράνω του επιπέδου τής θαλάσσης που μὲν 1,000 μέτρα, που δε ύπερ τὰς 3,000. Η συγκομιδῆ του φλοιου γίνεται ὅδε πως κατά τὸν Χαῦλον Μάρκου (P. Marcoy), τὸν διάσημον έρευνητὴν των κινόφορων κοιλάδων.

Άμα έντός ζώνης δασῶν άνευρεθῶσι τὰ άλεξιπύρετα δένδρα, και γνωσθῆ τὸ είδος αὐτῶν, και τὸ δυνάμενον νά παρέλθῃ κατά τὸ μάλλον και ἕττον κέρδος, οί ύλοτόμοι ύπό τήν οδηγίαν προϊσταμένου εκλέγουσιν εις τὰ άκρα του δάσους ή και έντός τούτου, κατά τὰς τοπικὰς περιστάσεις, τὸ μέρος ένθα θά κατοικίσωσι, και αὐτόθι εν πρώτοις κατασκευάζουσι καλύθας και παραπήγματα, ὅπως πρυφυλάττωσιν εαυτούς τε και τὸν συλλεχθισόμενον φλοιόν. Τούτου γενομένου διαχαράττουσιν εν τῷ δάσει μίαν ή πλείονας άτραπούς πρὸς διευκόλυνσιν τής συγκοινωνίας των ανθρώπων και τής μεταφορᾶς του φλοιου. Έάν ο τόπος τής συλλογῆς κείται έγγγῶς πολυανθρώπου πόλεως και ύπάρχουσιν ὄδοι εν καλῇ καταστάσει, ή μετακίνησις γίνεται δι' ήμιόνων συνηθέστερον όμως ή βράχης του Ινδοῦ άντικαθιστᾶ τήν των ζώων, και τοι πολλάκις διάστημα 10 ή 15 λευγῶν διαχωρίζει τὸ μέρος τής συλλογῆς άπό τής πόλεως ή του έμπορείου, ένθα πρόκειται νά γίνωσι τὰ τελευταία δέματα.

Μετά τήν προετοιμασίαν ταύτην επερχομένου του χρόνου τής εκκοπῆς, οί φλοιοτόμοι φέροντες επ' ὤμου πέλεκυν, μακρὰν μάχαιραν εν τῇ ζώνη και τὰ πρὸς τροφήν επιτήδεια, ἕτινα καθ' έβδομάδα πορίζονται, εισέρχονται εις τὸ δάσος, και ή ανά εις ή καθ' ομάδας άρχονται τής επομένης κοπιώδους έργασίας. Δοθέντος του δένδρου, ύπερ πρόκειται νά καταρρίψωσιν, ανοίγουσι περι τήν ρίζαν λάκκον βάθους 40 ή 60 εκατοστῶν του μέτρου, και τούτο ίνα μή άπωλεσθῆ οὐδέν μέρος του φλοιου, είτα δια του πελέκεως ρίπτουσι χα-

και τὸ δένδρον, ως πράττουσι συνήθως δια τὰ λοιπα δένδρα οί ύλοτόμοι των δασῶν. Του δένδρου πεσόντος κλαδεύουσι τους κλάδους και προβαίνουσιν εις τὸν άποφλοιισμόν. Δια μικροῦ ροπαλου ή δια ξυλίνου σφυρίου, ή δια τής βράχews του πελέκεως εκρίπτουσι τὸ εξώτατον και ξηρὸν μέρος του φλοιου του κορμου, τήν επιδερμίδα, επικρούοντες αὐτην, μέχρις ου έναπομείνη ο χλωρὸς φλοιός. Επί τούτου δε κατόπιν δια μαχαιρῶν ή τομῶν, ή δια βυζανῆς ποιοῦσι τομάς δριζοντίας και καθέτους και αποσπῶσι τεμάχια, ἕτινα συνήθως έχουνσι μήκος 40 ή 50 εκατοστῶν του μέτρου και 10 ή 12 πλάτος, καλούμενα Ισπανιστὶ ταβλάς. Τὸν φλοιὸν των κλάδων αποσπῶσι κατά τὸν αὐτὸν τρόπον, επειδῆ ὅμως, εξαίρεισι των χαυτέρων κλάδων, οί μικρότεροι δὲν έχουνσι ξηρὰν επιδερμίδα, τὸν φλοιὸν τούτων αποσπῶσιν ὅς έχει.

Η ποσότης του φλοιου του λαμβανομένου εκ δένδρου διαμέτρου 70 ή 80 εκατοστῶν του μέτρου ύπελογίσθη κατά μέσον ὄρον εις 140 χιλιογράμματα.

Ο φλοιὸς οὕτω συλλεχθεὶς κομίζεται εις τὸ μέρος τής κατοικίας των φλοιοτόμων, ένθα κατά στρώματα σιβαζόμενος, εκτίθεται εις τὸν ἥλιον και ξηραίνεται. Επί των στιβάδων, αἵτινες έχουνσι μήκος 3 ή 4 μέτρων και ὕψος 1-2, θέτουσι βάρη λίθην ή ξύλων, ίνα εμποδίσωσι τήν κύρτωσιν και τήν διασκόρπισιν των τεμαχίων του φλοιου, αἵτινες καθιστῶσι μετά τήν αποξηράνσιν δύσκολον τὸν σχηματισμὸν δερμάτων. Καθ' εκάστην δε ή ανά πάσαν δευτέραν ήμέραν άφαιρουσι τὰ βάρη ταῦτα, ίνα διευκολύνωσι τήν είσόδον του άερος και των ἡλιακῶν ακτίνων, τούτο δε πράττουσι μέχρι τής έντελοῦς αποξηράνεως.

Τὸν φλοιὸν των κλάδων δὲν πιέζουσι δια βαρῶν, άλλ' εξαπλύνουσι κατά γῆς, ένθα ύπό τήν επήρειαν του ἡλίου συστρέφεται και σχηματίζεται κατά κυλίνδρους, ους οί φλοιοκόπται όνομάζουσι πρὸς διάκρισιν τής ταβλάς, κάρουλο.

Του φλοιου ξηρανθέντος, σχηματίζουσι μικροῦς σωρούς ίσοβαρεῖς, ους περικαλύπτουσι δια βαρετόν, είδος μαλλίνου ύφάσματος, στερεοῦ, έγχωρίας κατασκευῆς και αποστέλλουσι δι' ανθρώπων, ὄνων ή ήμιόνων εις τὰ πλησίον εκεί έμπορεία. Αὐτόθι δε τὰ φορτία ταῦτα ένοῦσι και σχηματίζουσι δέματα βάρους 125-180 λιτρῶν, επί του πρώτου δε καλύμματος προσθέτουσι δεύτερον εκ βροσίου δερματος προσφάτου ή διαβρόχου, ύπερ ράπτουσι δια ράμματος επίσης δερματινού. Η ραφή δε και τὸ δέρμα αποξηραινόμενα συσφιγγονται και σκληρύνονται ως λίθος, ύπό τοιαύτην δε μορφήν τὰ δέματα μεταβιβάζονται εις Εὐρώπην.

Η κίνα διαίρεται εις διάφορα είδη ως εκ του χρώματος του φλοιου ή και αὐτῶν των κεχρωματισμένων φλεβῶν, αἵτινες διέρχονται τὸν φλοιόν. Εἰρίσκεται κίνα έρυθρά, χρυσοειδῆς, ίόχρους, φαιᾶ, κυρίως όμως τρία είδη διακρίνομεν τήν ξανθὴν, τήν φαιᾶν και τήν έρυθράν.

Τὴν κίναν μεταχειρίζονται κατά μικρότατα τεμάχια τεθλασμένην εν ίγδίῳ, είτε ως άφέψημα, είτε ως έγχυμα. Μεταχειρίζονται δε αὐτην σήμερα και δια του οίνου, και τὸ παρασκευάσμα τούτο καλεῖται οἶνος κινίτης. Τὸ ποτὸν τούτο είναι τονικὸν και κατασκευάζεται ως εξῆς: Λαμβάνουσι 64 γράμματα κινας φαιᾶς λειοτετριμμένης επ' ἡς επιχύνουσιν 128 γράμματα οίνου πνεύματος λεψύδρου, μετά τινας ὥρας προσθέτουσιν εν χιλιογράμμα (είτε ολίγοντι πλείοτερον τής λίτρας) οίνου αὐστηροῦ, μετά 8 δε ήμέρας του μίγματος καταργασθέντος διηθοῦσι και μεταχειρίζονται. Αν τις άντὶ του συνήθους οίνου λάβῃ οἶνον Μαδέρας ή Μαλάγας δύναται νά παραλίπη τὸ οινόπνευμα. (Οί μη δυνάμενοι νά ύπολογίσωσι κατά τὰ ανωτέρω μέτρα, ἂς λάβωσι τὰ μίγματα κατά τήν εξῆς αναλογίαν, 2 μέρη κινας, 4 μέρη οίνου πνεύματος και 32 μέρη οίνου).

Σ. Μ.

Η ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ EN ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Ο Λουκιανὸς λέγει εν τῷ Άναχάρσει ή εν τῇ περι γυμνασίων μελέτῃ αὐτου, ως εκ μέρος του Σόλωνος τὰ εξῆς: «Πρὸ πάντων δε τούτου λαμβάνομεν πρόνοιαν ὅπως οί πολῖται καθίστανται τήν μὲν ψυχὴν άγαθὴν, ίσχυροὶ δε τὸ σῶμα. Διότι τοιοῦτοι γενόμενοι δύναται εν εἰρήνῃ μὲν νά διάγωσι καλῶς άπό κοινοῦ πολιτευόμενοι, εν πολέμῳ δε νά σώζωσι τήν πόλιν και νά διαφυλάττωσιν ελευθέραν και ευδαίμονα. Πρὸς τούτο δε έχομεν άλλα μὲν μαθήματα πρὸς γύμνασιν τής ψυχῆς, άλλα δε πρὸς γύμνασιν του σώματος, διότι δὲν ένομίσαμεν ότι είναι άρκετὸν νά μείνη εκαστος ὅπως εγενήθη κατά τὸ σῶμα ή κατά τήν ψυχὴν, άλλ' ότι υπήρχεν άνάγκη άσκήσεως και μαθημάτων ίνα οί μὲν καλῶς έχοντες αποβῶσι καλλίτεροι, οί δε κακῶς μετακομισθῶσι πρὸς τὸ βέλτιον».

Τους ήμετέρους προγόνους, γράφει ο άείμνηστος Δ. Σ. Μαυροκορδάτος εν τῷ Γ' γομηματικῷ αὐτου περι εκπαιδεύσεως του λαου, άπεφάσισαν νά μιμηθῶσιν οί Γερμανοί, και τήν άποφασιν αὐτῶν κατῶρθωσαν νά πραγματοποιήσωσι. Τανῦν εν Γερμανία αἱ σωματικαί των παιδῶν και των νέων άσκήσεις κατ' οὐδέν κατώτεροι των διανοητικῶν εκτιμῶνται και επίσης ως αὐται άναγκαῖα αναγνωρίζονται πρὸς τήν τελείαν άνατροφὴν, ἕτις δὲν δύναται νά προκύψη ειμῆ εκ τής συγχρόνου και άρμονικῆς άναπτύξεως όλων των δυνάμεων του ανθρώπου, ἕτοι και των σωματικῶν και των ψυχικῶν. Η γυμναστική αποτελεῖ σήμερα καθ' άπασαν σχεδόν τήν γερμανικὴν επικράτειαν μάθημα ύποχρεωτικὸν των γυμνασίων, των προτεχνολογικῶν σχολείων, των διδασκαλείων και των δημοτικῶν σχολείων εν ταῖς πόλεσιν, έναχαῦ δε εισήχθη και εν τοῖς δημοτικῶς

σχολείας τῆς ἐξοχῆς. Καὶ ἐκτὸς δὲ τῶν ἐκπαι-
 δευτηρίων εἰς σωματικὰς ἀσκήσεις σπουδαίως ἀ-
 σχολοῦνται ἀπὸ πολλοῦ καὶ νέοι καὶ ἄνδρες χά-
 ρις εἰς τοὺς πανταχοῦ συστηθέντας γυμναστικούς
 συλλόγους, ὧν ὁ μὲν ἀριθμὸς κατὰ τὰς νεωτά-
 τας εἰδήσεις ἐφθάνεν ἐν ἔτει 1869 περιλαμβανο-
 μένων καὶ τῶν ἐν τῇ γερμανικῇ Αὐστρίᾳ εἰς
 4,546, ὁ δὲ ὄργανισμὸς καὶ αἱ ἐνέργειαι οὐκ ὀλί-
 γον συνετέλεσαν εἰς τὴν καθ' ὅλας τὰς τάξεις
 διάδοσιν τῆς γυμναστικῆς. Ἐν γένει δὲ διδακτι-
 κωτάτη ἐστὶν ἡ ἱστορία τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς προέ-
 δου τῆς γυμναστικῆς ἐν Γερμανίᾳ. Καὶ ἐνταῦθα,
 ὡς εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν, μεγάλη παρήγαγεν
 ἀποτελέσματα οὐχὶ ἡ εὐφυΐα, ἀλλ' ἡ σιδηρὰ θέ-
 λησις τῶν Γερμανῶν. Ἀπὸ τῶν πρώτων ἀτελῶν
 δοκιμῶν ὑπὸ τῶν Guths-Muths καὶ τὴν σχολὴν
 τῶν Φιλανθρωπίνων ἕως τῶν ἐνθουσιαστικῶν ἐν
 Βερολίῳ ἐνεργειῶν τοῦ πατρὸς τῆς νεωτέρας γυ-
 μναστικῆς, τοῦ Jahn, ἐναντιουμένης ἢ προσκόμε-
 ματα παρεμβαλλούσης τῆς πρῶσις κυβερνή-
 σεως, καὶ ἀπὸ τούτων μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν,
 εἰσποιηθείσης παρὰ τοῦ ἔθνους τῆς γυμναστικῆς,
 καὶ ἰδιῶται καὶ κυβερνήσεις ὑπὲρ αὐτῆς ἐργά-
 ζονται, ἡ ἱστορία αὐτὴ ἀπαρτίζει ὄλην σειρὰν
 διηγεσῶν προσπαθειῶν καὶ ἀληθῶς θαυμαστῆς ἐ-
 πιμονῆς ἀνδρῶν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ψυχῇ τε καὶ
 σώματι ἀφρωσιμένων. Ὡς ἀπὸ τοῦ 1840 ὑπὸ
 τοῦ Spiess μετεβουλήθη καὶ ὡς ἀκολούθως ὑπὸ
 τῶν ὀπαδῶν τοῦ συστήματος ἐκείνου ἐτελειοποι-
 ῆθη, ἡ τῶν σχολειῶν γυμναστικὴ οὐ μόνον συν-
 τελεῖ εἰς τὴν σωματικὴν ἀνάπτουσιν τῶν παιδῶν
 καὶ παρῆται αὐτοῖς ὑγείαν καὶ εὐεξίαν, ἀλλὰ καὶ
 ἀπεργάζεται τὰ σώματα αὐτῶν δι' ἅπαντα τὸν
 βίον ῥωμαλέα, σκληροπαγῆ, εὐκίνητα καὶ ἐπιδέξια.
 Ἀπεδείχθη ὑπὸ ἀρκούσης πείρας ὅτι ὁ στρατιώτης,
 ὅστις παιδισθὲν ἐξησκῆθη διὰ τῆς γυμναστικῆς,
 καὶ ταχύτατα μανθάνει τὰ στρατιωτικὰ γυμνά-
 σια καὶ εὐκολώτατα ὑφίσταται τὰ θάρρα τοῦ
 πολέμου ἔργα. Μετὰ τὴν ἐν Σαδὸβρα μάχην, ἀνα-
 ζητηθέντων τῶν αἰτίων τῆς νίκης τοῦ πρῶσις
 στρατοῦ, πλὴν ἄλλων εὐρέθη ὡς ἀναντίρρητον
 πλεονέκτημα τῶν Πρώσιων ἡ παρ' αὐτοῖς πρὸ
 πολλοῦ γενικὴ χρῆσις τῆς γυμναστικῆς ὁ δὲ Δου-
 δοβίκος Ναπολέων, κατὰ συνέπειαν ἀποστολῆς
 εἰς Γερμανίαν εἰδικῶν ἀνδρῶν πρὸς μελέτην τῶν
 κατὰ τὴν γερμανικὴν γυμναστικὴν, εἴτε σπου-
 δάζων εἴτε μόνον πρὸς τὸ θεαθῆναι, διέταξε δι'
 αὐτοκρατορικοῦ ψηφίσματος, ἐκδοθέντος κατὰ
 Φεβρουάριον τοῦ 1869, τὴν εἰς ἅπαντα τὰ σχολεῖα
 τῆς Γαλλίας εἰσαγωγὴν τῆς γυμναστικῆς ὡς μα-
 θήματος ὑποχρεωτικοῦ. Ἐν τῇ μόνον εἶχε λησμο-
 νῆσαι ὁ δυνάστης τῆς δυστήνου ἐκείνης χώρας,
 ἂν εὐκρινῶς προὔτιθετο νὰ προκίση αὐτὴν διὰ
 τοῦ λαοσωτηρίου τούτου κατασκευάσματος, εἶχε
 λησμονήσει ὅτι πρὶν ἢ διατάξῃ ἵνα οἱ μαθηταὶ
 διδαχθῶσιν, ὥφειλε νὰ ἔχη διδασκάλους ἵνα δι-
 δάξωσιν. Ἡ γυμναστικὴ δὲν εἶναι τέχνη ἐκ τῶν

θανάτων, ἦν εἰκὴ καὶ ἐκ τοῦ προχείρου δύνα-
 ταί τις νὰ μάθῃ καὶ νὰ διδάξῃ· εἶνε τέχνη στη-
 ριζομένη ἐπὶ γνώσεων ἐπιστημονικῶν· κακῶς δὲ
 διδασκομένη, ἀντὶ νὰ ὠφελῆσθαι, βλάπτει καὶ πολ-
 λάκις μάλιστα πολλοῦ κακοῦ γίνεται πρόξενος. Οἱ
 Γερμανοὶ ἐγκαίρως ἐνοήσαντες τοῦτο, παρεκτός
 τῆς ἐν τοῖς διδασκαλείοις καταλλήλου παρασκευῆς
 τῶν μελλόντων δημοδιδασκάλων εἰς τὰ τῆς γυ-
 μναστικῆς μαθήματα, καὶ εἰδικὰ σχολεῖα πρὸς
 μόρφωσιν εἰδικῶν διδασκάλων τῆς γυμναστικῆς,
 ἐν Βερολίῳ, ἐν Δρέσδῃ καὶ ἐν Στουτγάρδῃ ἱδρύ-
 σαν, ἐν οἷς μετὰ τῆς πρακτικῆς διδασκαλίας δι-
 δάσκονται ἡ ἀνατομία, ἡ φυσιολογία καὶ ἡ δια-
 τητικὴ ἐφ' ὅσον αὐταὶ εἰσὶν ἀναγκαῖαι τῇ γυ-
 μναστικῇ. Ἡ ἐν τοῖς γερμανικοῖς ἐκπαιδευτηρίοις
 νῦν ἐπικρατοῦσα μέθοδος πρὸς διδασκαλίαν τῆς
 γυμναστικῆς εἶνε ἡ τοῦ Spiess καὶ τῶν ὀπαδῶν
 αὐτοῦ· αὕτη δὲ, μὴ ἀποκλείουσα τὰ κατὰ τὴν
 Jahn γυμνάσματα, τὰ μόνον γνωστὰ ἐν Ἑλλάδι,
 δίδει ὑπεροχὴν εἰς τὰς καθ' ὅμαδα ἀσκήσεις αἰ-
 τινες ἐκτελοῦνται ἐν ῥυθμῷ, ἡ καὶ ψαλλομένων
 ὕμνων. Ἀλλὰ καὶ αἱ κατ' ἄνθρωπον καὶ αἱ καθ'
 ὀμάδας ἀσκήσεις εἰσὶ λίαν ποικίλαι καὶ ἀριστα
 κεκαλονισμένοι πρὸς τὰς δυνάμεις τοῦ τε ἀτό-
 μου καὶ τοῦ πλήθους, ἐφαρμόζονται δὲ μετὰ πά-
 σης προσοχῆς κατὰ λόγον τῆς ἡλικίας, τοῦ γέ-
 νους, τῆς κράσεως ἢ καὶ τῆς παθήσεως ἐκάστου
 παιδὸς ἢ νέου. Τὰ δὲ γυμνάσια γίνονται συνήθως
 ἐν τῇ ἐπιταυτοῦ παρὰ τῇ σχολῇ κατεσκευα-
 σμένη αἰθούσῃ τῆς γυμναστικῆς. Τοιαύτας πρὸς
 γυμναστικὴν αἰθούσας καταλληλοτάτας καὶ ἐν
 χερσὶν καὶ ἐν θέρει ἔχουσι πᾶσαι αἱ νέαι σχολ-
 εῖων οἰκοδομαί. Ἐν Ἑλλάδι δὲ τοιαύτης αἰ-
 θούσης, οἱ παῖδες μεταβαίνουσι ὑπὲρ τὴν ὁδὴν
 τοῦ διδασκάλου εἰς τὸ κοινὸν τῆς πόλεως γυμνα-
 στήριον. Ὅτι δὲ πάσης γερμανικῆς πόλεως μέ-
 λημα εἶνε ἡ ἀνέγεσις κοινοῦ γυμναστηρίου ἢ το
 περιττόν νὰ εἶπω ἂν μὴ ἤθελον νὰ προσθέσω, ὅτι
 πολλὰ ἐκ τῶν γυμναστηρίων τούτων εἰσὶν ὠρεῖα
 οἰκοδομήματα, ἀληθῆ μέγαρα πρὸς χρῆσιν καὶ
 τῶν πλουσίων καὶ τῶν πτωχῶν.

ΤΑ ΒΑΡΟΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Τὰ πάντα ἐν τοῖς χωρίοις δύνανται νὰ χρῆ-
 σιμεύσωσιν ἀντὶ βαρομέτρου.
 Ἐκ τῶν κατοικιδίων πτηνῶν αἱ περιστεραὶ
 παντὸς ἄλλου κάλλιον δεικνύουσι τὸν καιρὸν.
 Ὅταν ἴστανται ἐπὶ τῆς στέγης χορτοβολῶνος
 μετὰ τὸν πρόλοβον (γροῦσα) πρὸς ἀνατολὰς, εἶ-
 ναι σημεῖον ὅτι θὰ βρέξῃ τὴν ἐπαύριον, ἂν δὲν
 βρέξῃ κατὰ τὴν νύκτα.
 Ἐὰν ἀργὰ ἐπιστρέφωσιν εἰς τὸν περιστερῶνα,
 ἂν βόσκωσι μακρὰν αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀγρούς, ση-
 μεῖον καλοῦ καιροῦ. Ἐὰν τοῦναντίον δὲν ἀπο-
 μακρύνωνται πολὺ τῆς φωλεᾶς τῶν καὶ ἐνωρῶς

ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΜΕΝΑ ΡΟΔΑΚΙΝΑ

Ἑλληνική τις ἐφημερὶς ἀφηγεῖται τὸ ἐξῆς πα-
 ράδοξον συμβάν. Δύο ἐντόπιοι κηπουροὶ καὶ μι-
 κρὸν τι παιδίον κατελήφθησαν ἀφῆνης ὑπὸ σπα-
 σμῶν, εἰς οὓς ἐπηκολούθησαν ἀφρὸς περὶ τὸ
 στόμα ἀναφανείς, τοῦτο δὲ εὐθύς ἀφ' οὗ ἐφαγάν
 τινὰ ῥοδάκινα. Ὁ ἄγγλος ἰδιοκτήτης τοῦ κή-
 που, ὑπόπτως ἔνεκα τοῦ φαινομένου τούτου δια-
 τεθεῖς, διέταξε ν' ἀναλύσωσι τοὺς καρπούς τού-
 τους, ἐξεπλάγη δὲ λίαν μαθὼν ὅτι ὁ χυμὸς τῶν
 ὀπωρικῶν περιεῖχεν ἐν μεγάλῃ ἀναλογίᾳ δηλη-
 τήριον. Φυσικὰ εἰς τὴν ἀποκάλυψιν ταύτην ἐ-
 πρεπε ν' ἀκολουθήσῃ ἡ ἐρευνα τοῦ δένδρου· τοῦτο
 δὲ καὶ ἐγένετο. Ἐξητάσθησαν τὰ φύλλα, οἱ καρποὶ
 καὶ αὐτὸς ὁ φλοιὸς, ἀλλ' εἰς οὐδὲν ἀποτέλεσμα
 ἐφθάνον περὶ τοῦ πόθεν προήρχετο τὸ δηλητή-
 ριον. Τέλος εἰς ἐκ τῶν ἐρευνώντων προέτεινε νὰ ἐξε-
 τάσωσι καὶ τὰς ῥίζας, τούτου δὲ γενομένου ἀπε-
 καλύφθη καθαρὰ ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ. Οἱ κηπου-
 ροὶ δηλαδὴ θελήσαντες νὰ καταστήσωσιν εὐφο-
 ρώτερον τὸ ἔδαφος εἶχον θάψει ἐκεῖ σκουπιδιῶνα,
 μεταξὺ τῶν δένδρων, πτώματα σκύλων ὑπὸ τὰς
 ῥίζας δὲ τῆς ῥοδακινέας ἔκειντο τὰ λείψανα σκύ-
 λου, ὅστις, κατὰ πᾶσαν ἐνδειξίαν, εἶχεν ἀποθάνει
 ἐξ ὑδροφοβίας. Οὐδεμίαν πλέον ὑπῆρχεν ἀμφισ-
 βλία. Τὸ μόλυσμα εἶχεν ἐμποτίσει τὴν γῆν, ἐκεῖ-
 θεν μετεδόθη εἰς τὰς ῥίζας, ἐκ τῶν ῥιζῶν εἰς τὸ
 δένδρον, ἕως οὗ ἐδηλητηριάσθησαν καὶ αὐτοὶ οἱ
 καρποὶ τοῦ δένδρου. Φαίνεται ὅμως ὅτι τοῦτο
 ἦτο πλέον πολὺ ἐξησθετισμένον, διότι οἱ προσ-
 βληθέντες κηπουροὶ τυχόντες καταλλήλου θερα-
 πείας ἰάθησαν μετ' οὐ πολὺ.

M**

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΑΠΩΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ὀλίγοι λαοὶ ἔχουσι τόσῳ πολλὴν κλίσην πρὸς
 τὰ βιβλία, καὶ πρὸ πάντων πρὸς τὰ περιέχοντα
 εἰκονογραφίας, ὅσην οἱ Ἰάπωνες. Δυνάμεθα μάλ-
 ιστα νὰ εἰπωμεν, ὅτι ὡς πρὸς τοῦτο οὐ μόνον
 προηγήθησαν ἡμῶν κατὰ πολλοὺς αἰῶνας, ἀλλ' εἶ-
 ναι καὶ ἀνώτεροι τῶν Εὐρωπαϊῶν ἐν τισὶ κλάδοις
 τῆς βιομηχανίας ταύτης.
 Ὅτε, μόλις πρὸ ἐτῶν τεσσαράκοντα, ἐφθασαν
 τὸ πρῶτον εἰς Εὐρώπην ἰαπωνικὰ βιβλία, ἡ ἐμ-
 φάνισις αὐτῶν κατέπληξε γενικῶς τοὺς βιβλιο-
 φίλους. Ἡ λεπτότης τοῦ χάρτου, ἡ κομψὴ διά-
 ταξις τῶν γραμμάτων κατὰ μέγεθος ὡς λίαν
 ἄνισα, τέλος δὲ κύριως αἱ πολυάριθμοι εἰκόνες,
 ταῦτα πάντα ἦσαν ἀνώτερα τῶν ἐν Εὐρώπῃ
 τοιοῦτων.
 Ἐκτοτε, δύναται νὰ λεχθῆι ὅτι αἱ Ἰαπωνικὰ
 χαλκογραφίαι καὶ ζωγραφίαι τοσοῦτον ἐπηρέα-
 σαν τοὺς Εὐρωπαϊοὺς ζωγράφους, ὥστε ἐν τισὶ

ἐπιστρέφωσιν εἰς αὐτὴν, ἐπίκειται ἀφρευκτος βροχὴ.
 Ἐπίσης βρέχεται εἰς τὰ ἐκ τῶν ὀρνίθων προ-
 γνωστικὰ ὅταν κυλιῶνται ἐν τῷ κονιορτῷ καὶ
 τὰ πτερὰ αὐτῶν ὀρθοῦνται, προμηνύεται προσε-
 χὴς καταιγίς.

Ὁμοίως προμηνύεται καταιγίς καὶ ὅταν αἱ
 νῆσαι καταδύωσιν ἐν τῷ ὕδατι, τύπτωσι τὰς
 πτέρυγας τῶν καὶ διώκωσιν ἀλλήλας παίζου-
 σαι εἰς τὰ τενάγη.

Ἐὰν καλοῦ ὄντος τοῦ καιροῦ ὁ χωρικός ἴδῃ
 τὴν δάμακλιν τοῦ λείγουσαν τοὺς τοίχους τοῦ
 σταύλου, ἀς σπεύσῃ νὰ εἰσαγάγῃ τὸ ἐν ὑπαίθρῳ
 χόρτον καὶ τ' ἄλλα προϊόντα του, διότι τὴν ἐ-
 παύριον θὰ βρέξῃ. Οἱ τοῖχοι ἐκ τῆς ὑγρασίας
 ἀπολύουσι νίτρον, ὅπερ λείπει ἡ δάμακλις.

Βροχὴ ὡσαύτως ἐπίκειται καὶ ὅταν αἱ μέ-
 λισσαι ἐπιστρέφωσιν εἰς τὰς κυψέλας τῶν πολὺ
 πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου.

Τὸ αὐτὸ προμηνύουσι καὶ οἱ κόρακες, ὅταν
 ἐξυπνώσιν ἐνωρῶς καὶ κρώζωσι πλέον τοῦ συνή-
 θους. Τοῦναντίον ὅταν οἱ στρουθοὶ ἐξυπνώσιν ἐ-
 νωρῶς καὶ ἦναι λαλιστατοὶ, σημεῖον ὅτι θὰ ἦ-
 ναι καλὸς καιρὸς τὸ δεῖλι.

Ὅταν αἱ χελιδόνες ἴπτανται ἐγγύτατα τοῦ
 ἔδαφους, ἐπίκειται καταιγίς· ὑψοῦμεναι δ' εἰς τὰ
 ἔρη προμηνύουσι καλοκαιρίαν. Ὁμοίως, καὶ ὅ-
 ταν αἱ ἀηδόνες κελαδῶσι καθ' ὅλην τὴν νύκτα,
 τὴν ἐπαύριον ὁ καιρὸς θὰ ἦναι ὠρεῖος. Τοῦναν-
 τῶν οἱ βάτραχοι κιάζοντες ἀδιακόπως, αἱ γλαυ-
 κοὶ κικιθίζουσαι καὶ αἱ τεισοπυγίδες πεδῶσαι χάν-
 δακας, προμηνύουσι κακοκαιρίαν.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ζῴων καὶ τῶν πτηνῶν καὶ
 ἀλλοθῶν οἱ χωρικοὶ ἀρούνται προγνωστικὰ
 τῶν μεταβολῶν τοῦ καιροῦ.

Ἐὰν τὴν πρωῖαν ἡ λεπίς τοῦ δρεπάνου μὲν
 ζῆρὰ, καλὸν σημεῖον· ἂν δὲ νοτίζηται καὶ προσ-
 λαμβάνῃ κυανόχρουν καὶ ῥοδίνην χροιάν, τάχι-
 στα θὰ ἐπέλθῃ βροχὴ.

Ὁ ὕλοτόμος πορευόμενος εἰς τὸ δάσος συμ-
 βουλεύεται τὸν πέλεκύν του, ὡς ὁ θεριστὴς τὸ
 δρεπάνόν του· ἐὰν ἦναι καθαρὸς καὶ στίλβων, ὁ
 οὐρανὸς ἔσται αἴθριος· ἀλλ' ἐὰν ἦναι ἀμαυρὸς
 καὶ ἡ λαβὴ δὲν ὀλισθαίνῃ ἐν τῇ χειρὶ, ὁ καιρὸς
 θὰ τραπῆ ἐπὶ τὸ χειρόν.

Κατὰ τὸ φθινόπωρον ἡ πάχη προμηνύει βρο-
 χὴν, ἡ δὲ δρόσος καλοκαιρίαν.

Ἐξαιρετικὸν βαρομέτρον εἶναι καὶ ἡ σελήνη.
 Περικυκλουμένη ὑπὸ ὠχροῦ γύρου δεικνύει βρο-
 χὴν, ὑπὸ ἐρυθροῦ δὲ ἀνεμόν· ἐὰν τὸ φῶς αὐτῆς
 ἦναι καθαρὸν καὶ ζωηρὸν, ὁ καιρὸς ἔσται καλός.

Ἡ ἐπομένη βραθεῖα συμβουλή πρὸς τοὺς νέους
 ὑπάρχει ἐγγεγραμμένη ἐπὶ τοῦ ὥρολογίου τοῦ ἐν
 Ὀξωνίᾳ σχολεῖου· «Periunt et imputantur»,
 ἢτοι «ἀπόλλυνται αἱ ὥραι καὶ εἰμῆθα ὑπεύθυνοι
 δι' αὐτάς!»

χώραις, ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ π. χ. καὶ ἐν τῇ Ἀμερικῇ, αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ φαίνονται, ὅτι ὡς πρὸς τὰς εἰκονογραφίας ἐτυπώθησαν μᾶλλον ἐν Ἰέδω, ἣν τις εἶναι ἡ πρώτη πόλις τῆς Ἰαπωνίας, ἢ ἐν Λονδίῳ καὶ ἐν Νέῳ Ἰόρκῳ.

Σπανίως τὰ ἰαπωνικὰ βιβλία εἶναι σπουδαίωτερα τῶν ἀπλῶν φυλλαδίων, αἱ δὲ εἰκονογραφίαι σχεδὸν πάντοτε εἶναι ἀνώτεραι τοῦ κειμένου. Αὗται δὲ αἱ εἰκονογραφίαι, αἱ τοσοῦτον ἀξιοθαύμαστοι, παρίστανται εἰς τὰ ὄμματά ἡμῶν, κατὰ τινα μέθοδον μηχανικὴν, ὑπὸ χρώματα λαμπρὰ, θαυμασίως συνδυαζόμενα, καὶ τῶν ὁποίων τὸ μυστήριον ἀγνοοῦσιν οἱ ἐν Εὐρώπῃ χρωματογράφοι.

Δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι ἐν Ἰαπωνίᾳ, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς κοινωνίας ἀποβεβλημένων, πάντες γνωρίζουσι νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράψωσι τὰ βιβλία οὐ μόνον εἶναι λίαν διαδεδομένα, ἀλλὰ καὶ παρὰ πολὺ ἀγαπῶνται ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

Ἡ πόλις τῆς Ἰέδου, ἣν τις εἶναι ἡ ἐμπορικὴ πρωτεύουσα τοῦ Κράτους, περιλαμβάνει πληθὺν βιβλιοπωλείων, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑπάρχουσιν ἐναποταμιευμένοι σωροὶ βιβλίων θαυμαστῶν, δυναμένων νὰ ὑπερῃαριστήσωσιν εὐρωπαϊῶν βιβλιοφίλων, ἐκτὸς τῶν ἐν αὐτοῖς εὐρισκομένων ἐπίσης ἀλφαριθμητικῶν μετ' εἰκονογραφικῶν, κλασικῶν συγγραφέων, συλλογῶν δημοτικῶν ποιήσεων, ἁσμάτων, κλπ.

Συγγραφεὺς τις, περιγράφων μετ' ἐνθουσιασμοῦ βιβλιοθήκην τινὰ τῆς Ἰέδου, ἣν ἐπισκέφη, λέγει: «Ἐδὼ μὲν ἔκειτο σύγγραμμά τι ἀρχαίας ἐγκυκλοπαιδείας, πεπλουτισμένον δι' εἰκόνων, αἵτινες ἐνόμιζες ὅτι ἐξῆλθον ἐκ τῶν γερμανικῶν σπουδαστηρίων τοῦ μέσου αἰῶνος· ἐκεῖ δὲ ὑπῆρχον λευκώματα (albums) περιέχοντα σχέδια μὲ μελάνην τῆς Κίνας καὶ ἐκτετυπωμένα ἐπὶ ξύλων κατὰ καταπληκτικὴν ὁμοιότητα· συλλογαὶ μύθων καὶ παραστάσεων τοῦ λαοῦ, κοσμοῦμεναι δι' εἰκόνων διχρῶν κατὰ μέθοδον ἐντελῶς εἰς ἡμᾶς ἀγνωστον. Πληθος ζωγραφικῶν, αἵτινες παρίσταν τὰς γεφύρας, τὰς ἀγορὰς, τὰ θέατρα, πάντας τοὺς τόπους τῶν συνεντεύξεων καὶ πάντας τοὺς τόπους τῶν μορφῶν τῶν ἐργατικῶν τάξεων καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Ἰέδου.» Ν.

ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑΣ

Ὁ πατὴρ τοῦ περιφανοῦς Βασιγκτώνοσ περι πολλοῦ ἐποιεῖτο τὴν εἰλικρινεῖαν τοῦ υἱοῦ του. Ἡμέραν τινὰ ὁ νέος Βασιγκτών, ἐξαέτης μόλις τότε, ἀπέκοψε διὰ τινος μικροῦ πελέκωσ τὸν φλοιὸν κερασεῆσ σπανίουεἶδουσ, εἰς ἣν μεγάλην ἀξίαν ἀπέδιδεν ὁ πατὴρ του. Τὴν ἐπαύριον οὗτος, βλέπων τὴν ἀνεπαρόρθωτον ἐκείνην ζημίαν, ἐλυπήθη σφόδρα. — Πέντε λίρας δίδω, προσέθηκε, διὰ νὰ μάθω τὸν ἐνοχον. — Ἐγὼ εἶμαι

πατέρα, εἶπε μετὰ τινα δισταγμῶν ὁ υἱὸς του· ἐγὼ ἔκοψα τὸν φλοιὸν μὲ τὸν πέλεκύν μου. — Ἐλα φίλησέ με, παιδί μου, ἀνεκραύγασεν ἀμέσως ὁ πατὴρ· ἐκτιμῶ τὴν εἰλικρινεῖάν σου περισσότερο ἀπὸ χιλίας κερασεῆσ.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Ο ΣΟΦΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΡΑΣΙΟΝ

Εἰς ἐν πενηχρὸν δωμάτιον ἔζη γέρον τις σοφός, ὁ ὁποῖος τόσῳ βαθεῖας μελέτας ἔκαμνεν, ὥστε ὅλος ὁ κόσμος ἔλεγεν ὅτι δὲν ὑπῆρχε πρᾶγμα τὸ ὁποῖον νὰ μὴ εἴξενεν.

Ὁ σοφός δὲν συνεμερίζετο αὐτὴν τὴν ιδέα, ἀλλὰ τοὺς ἄφινε νὰ λέγωσι καὶ ἐξηκολούθει τὰς μελέτας του.

Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον δὲν ἤναπτον τόσον εὐκολα πῦρ, διότι δὲν εἶχον ἀκόμη ἐφευρεθῆ τὰ φωσφορικὰ πυρεῖα· ὥστε συχνὰ οἱ γείτονες ἐδανείζοντο μετὰξὺ τῶν πῦρ.

Μίαν χειμερινὴν ἐσπέραν ὁ σοφός ἐκάρητο παρὰ τὴν ἐστίαν του, ἀναγινώσκων ἐν μέγα βιβλίῳ, ὅτε ἤκουσε νὰ κρούσῃ τὴν θύραν του.

— Εἰσέλθετε, ἐφώνησε.

Ἡ θύρα ἤνοιξε καὶ εἰσήλθε μικρὸν κοράσιον, οὐ ἢ φουσιγνωμία ἐνέφαινεν ἀθωότητα καὶ ἀπλότητα.

— Κύριε σοφὲ, εἶπε τὸ κοράσιον, μ' ἔστειλεν ἡ μητέρα μου καὶ σὲ παρακαλεῖ νὰ μοῦ δώσῃς ὀλίγη φωτιὰ ν' ἀνάψωμεν τὴν ἰδικὴν μας.

— Εὐχαριστῶς, μικρὰ μου· ἀλλ' ἔφρασε τίποτε διὰ νὰ βάλῃς τὴν φωτιάν;

— Ὦ, ἔφρασα, κύριε σοφὲ.

— Ποῦ εἶναι;

— Νά! τὰ χέρια μου.

— Τὰ χέρια σου; ἀλλὰ θὰ καῆς.

— Ἄ, δὲν καίομαι, κύριε σοφὲ, θὰ ἰδῆς.

Καὶ τὸ κοράσιον, κύψαν πρὸ τῆς ἐστίας, ἐπλήρωσε τέφρας τὴν παλάμην του καὶ ὤθησεν ἐπιτηδεῖως ἐπ' αὐτῆς δύο ἢ τρεῖς μικροὺς ἀνημμένους ἄνθρακας.

— Εὐχαριστῶ, κύριε σοφὲ, εἶπε πρὸςκλίνουσα χαριέντως· καληνύκτα, κύριε σοφὲ.

Καὶ ἀπῆλθεν ἡσύχως, κρατοῦσα χωρὶς νὰ καῆ τὸ πῦρ ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς.

Τότε ὁ γέρον ἀνεφώνησε, τύπτων διὰ τῆς χειρὸς τὸ μέτωπον·

— Ἰδοὺ καὶ ἄλλο πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἠγνόουν, καὶ τὸ ὁποῖον μ' ἐδίδαξε τὸ ἀμαθὲς αὐτὸ κοράσιον! Ἄ! ἡ ἐπιστήμη! ἡ ἐπιστήμη εἶναι ἀπέραντος ὡς ὁ κόσμος, καὶ ἄπειρος ὡς ὁ Θεός· μόνον ὁ Θεὸς κατέχει αὐτὴν ὁλόκληρον· οἱ ἄνθρωποι ἐλάχιστον μόλις μέρος αὐτῆς ἠδυνήθησαν νὰ λάβωσι.

Ὁ περιβόητος Γλάδστων, ὁ πρὸ μικροῦ πρωθ-

υπουργὸς τῆς Ἀγγλίας, θέλων νὰ βεβαιώσῃ ἐμπράκτως τὰ λόγια τοῦ Ἡσιόδου, ὅτι δηλαδὴ οὐδὲν ἔργον φέρει ὄνειδος, ἀλλ' ὅτι μόνη ἡ ἀργία εἶνε πάντοσ ὄνειδους πηγή, μετὰ τὰς καθημερινὰς περὶ Ὀμήρου καὶ φιλοσοφίας μελέτας αὐτοῦ, χάριν ἀναψυχῆς ὑλοτομῆ εἰς τὰ ἴδια αὐτοῦ δάση, ἢ καὶ εἰς ξένα. Ἐκοψε δ' ἐπ' ἐσχάτων ἐνώπιον συρροῆς λαοῦ ἐν διαστήματι ἐξ περὶπου ὠρῶν φηγὸν ὑψηλοτάτην, δεκατριῶν ποδῶν περιφέρειαν καὶ ἐννέα τόνων βάρους ἔχουσαν, ἣν μόλις ἐπτὰ Ἴπποι ἠδυνήθησαν νὰ μετακομίσωσιν ἀπὸ τοῦ δάσους εἰς τὸν πλησιέστερον σιδηροδρομὸν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Τῆς ἐλευθερίας τελικὸς μὲν σκοπὸς εἶνε τὸ κοινὸν συμφέρον, ὅπλον δὲ καὶ ὄργανον, ὁ λόγος· καὶ πανταχοῦ ὅπου αὕτη ἤνθησεν, ὑπῆρξαν μὲν ἄνδρες ἐπιτηδεῖοι νὰ παραστήσωσι διὰ τοῦ λόγου τὸ κοινὸν συμφέρον, ὑπῆρξαν δὲ λαοὶ ἐπιτηδεῖοι νὰ ἐκτιμηθῶσι τὸν περὶ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος λόγον. (Κ. Παπαρηγόπουλος.)

* Θέλει νὰ ἦσαι ἐντελὸς εὐτυχὴς ἐν τῇ τάξει, ἐν ἣ ἔτυχες τεταγμένος; Μάθε νὰ στέργησ αὐτὴν. Οὐδεμία ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ εὐτυχία χωρὶς αὐταρκείας, ἢ κάλλιον εἰπεῖν, ἢ αὐτάρκειά εἶστιν αὐτὴ ἡ εὐδαιμονία. (Zschokke.)

* Φρόντιζε μόνον περὶ τοῦ παρόντος καὶ περὶ μόνου σεαυτοῦ, ἰδοὺ ἡ φωνὴ τοῦ αἰῶνος ἡμῶν· φρόντιζε μᾶλλον περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ περὶ τοῦ πλησίον σου ὅσον περὶ σεαυτοῦ, ἰδοὺ τί ἤθελον ἐγὼ νὰ ἰδῶ πραγματοποιούμενον. (Κα Necker.)

* Προτιμώτερον εἶνε νὰ ἐμπιστευθῇ τις ἑαυτὸν εἰς Ἴππον ἀχαλίωτον ἢ εἰς τὸν ἀπερισκέπτως λαλοῦντα. (Θεόφραστος.)

* Ποτὲ μὴ ἀνάβαλε τὴν εὐεργεσίαν, τὴν ὁποῖαν μελετᾷς νὰ κάμῃς. Μιᾶς ὥρας καθυστέρησις δύναται νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἄχρηστον, καὶ οἱ δυστυχεῖς δὲν ἔχουν καιρὸν νὰ περιμένουν.

Τὸ ἐπόμενον ἀρθρίδιον, ὡς καὶ τὰ προσηχῶς δημοσιευθέντα περὶ τοῦ ὕπνου, ἐσταχυολογήθησαν, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς Ἑστίας, ἐκ τῶν ἀνεκδότων μαθημάτων τοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καθηγητοῦ τῆς ὑγιεινῆς κ. Σ. Μπαλιάνου.

Σ. τ. Δ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΓΡΗΓΟΡΣΕΩΣ

Ὁ πάνσοφος Δημιουργὸς ἐπέβαλεν εἰς ἅπαντα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ἔμψυχα ὄντα τὸν εὐεργετικὸν νόμον τῆς ἐγρηγόρσεως καὶ τοῦ ὕπνου, τὰς λίαν ἀναποφεύκτους ταύτας καταστάσεις πρὸς τὴν εὐεξίαν καὶ τὴν διατήρησιν τῆς ὑγείας, καταστάσεις ὀφειλομένας εἰς τὴν τακτικῶς ἀμοιβομένην διάλειψιν, ἢ τὴν περιοδικότητα τῶν λει-

τουργιῶν τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ἄξιόπρατηρητον δὲ εἶναι, ὅτι μόναι αἱ ζωϊκαὶ λειτουργίαι ὑπόκεινται εἰς τὴν διάλειψιν ταύτην, ἐνῶ ἡ ἀναπνοὴ, ἡ πέψις, ἡ θρέψις ἐκτελοῦνται καὶ καθ' ὕπνον, ἀν καὶ κατὰ τι ἀσθενέστερον ἢ κατὰ τὴν ἐγρήγορσιν.

Ἡ ἐγρήγορσις ἀμοιβομένη μετὰ τοῦ ὕπνου ἀνακαινίζοντος τὸν ὄργανισμόν σύμπαντα, ἐστὶν ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ πρὸς διατήρησιν τῆς ὑγείας· διαρκεῖ δὲ αὕτη εἰς τοὺς εὐ ἔχοντας, καὶ τοὺς κατὰ τοὺς νόμους τῆς φύσεως ζῶντας, κατὰ τὰ τρία τέταρτα περίπου τῆς ἡμέρας, προωρισμένου τοῦ ὑπολειπομένου τετάρτου διὰ τὸν ὕπνον. Διαρκεῖ δηλονότι ἡ ἐγρήγορσις ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ὁ ἥλιος ὑψοῦται ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος μέχρι τῆς δύσεως αὐτοῦ· ἀπὸ τῆς στιγμῆς δὲ ταύτης μέχρι τῆς ἀνατολῆς αὐτοῦ πᾶν τὸ ἐν τῇ φύσει καθεῖται, καὶ μόνον ὁ ὑπὸ τοῦ πολιτισμοῦ διαστραφεὶς ἄνθρωπος, παρορῶν τοὺς νόμους τῆς φύσεως, ἀφιεροῖ τὰς ὥρας τοῦ ὕπνου εἰς τὰς ἡδυτέρας αὐτοῦ τέρψεις, πρὸς μεγίστην τῆς ὑγείας αὐτοῦ βλάβην. Ἄν παραβάλωμεν τοὺς ἀγροδιαίτους πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων θέλωμεν ἰδεῖ τὴν ἀνθηρὰν ἐν γένει τῶν πρώτων ὑγείαν σφόδρα ἀντικειμένην συνήθως πρὸς τὴν καχεκτικὴν τῶν δευτέρων κατάστασιν· ἡ δὲ διαφορά αὕτη δὲν ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς βέβαια εἰς τὰς ἀτμοσφαιρικὰς καὶ τὰς ἐπιτοπίους καταστάσεις, ἀλλὰ πρὸ πάντων εἰς τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν νόμων τῆς φύσεως. Δὲν πρέπει ἄρα γε ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὴν αἰτίαν ταύτην τὴν ἀνθηροτέραν ὑγείαν καὶ τὴν μακροβιότητα τῶν πατέρων μας;

Ἐν γένει ὅμως ἐπὶ τῆς διάρκειας τῆς ἐγρηγόρσεως οὐδένα δυνάμεθα νὰ δώσωμεν ὠρισμένον κανόνα, καθότι καὶ ἀν περιορισθῶμεν εἰς τοὺς ὑπὸ τῆς φύσεως αὐτῆς ἐπιβληθέντας ἡμῖν νόμους, καὶ παραβλέψωμεν ἐντελῶς τὰς ὑπὸ τοῦ πολιτισμοῦ εἰσαχθείσας πλείστας ὕβας ἀνωμαλίας, παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ διάρκεια αὐτῆς τροποποιεῖται οὐ μόνον σχετικῶς πρὸς τὴν διάρκειαν τῶν ἡμερῶν πρὸς τὰς νύκτας κατὰ τὰς διαφόρους τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥρας, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ κλίμα, τὴν ἡλικίαν, τὸ φῶλον κτλ.

Λίαν ἐπιβλαβὴς ἀποβαίνει τῷ ὄργανισμῷ ἡ παρατεταμένη ἐγρήγορσις· ἀν δὲ μάλιστα αὕτη ἀποκαταστῆ συνήθως, παραβιάπτει αὐτὸν θανασίμως. Ἀποτέλεσμα τῶν ἀγρυπνιῶν εἶναι ἀδυναμία, ἰσχυανσις, πρῶρων γῆρας· καὶ ἐὰν ὁ ὕπνος λείψῃ ἐντελῶς, πυρετὸς, παραφροσύνη, θάνατος. Τὰ δὲ ἀποτελέσματα ταῦτα ἐκτείνονται ἐπι μᾶλλον διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ ὄργανισμοῦ ἐπιβλαβοῦς ἐπιβροῆς τοῦ τεχνητοῦ φωτὸς, τῆς βεβλαμμένης ἀτμοσφαιρας τῶν αἰθουσῶν ἢ τῶν ἐργοστασίων, τῆς ἐν καιρῷ νυκτὸς καταστάσεως τῆς ἀτμοσφαιρας κ.τ.λ. Εἰς τὰς ἐν ὥρᾳ νυκτὸς συνκυστροφὰς καὶ τοὺς χοροὺς, ἢ θερμακρασίᾳ

τοῦ χώρου, αἱ ἀπόπνοιαί τῶν σωμάτων, τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν φώτων, ἢ διὰ τῶν στολισμῶν, τῶν μύρων, καὶ τῆς μουσικῆς πρόκλησις τῶν αἰσθήσεων, αἱ παντοῖαι συγκινήσεις ἐπισπεύδουσι τὴν ἐξάντλησιν τοῦ ὀργανισμοῦ, τὴν ὁποῖαν ἤθελεν ἐπιφέρει ἀφ' ἑαυτῆς ἢ τοῦ ὕπνου στέρησις.

Οὐδεμία τάξις ἀνθρώπων δύναται νὰ ἀνθέξῃ εἰς παρατεταμένην ἀϋπνίαν. Ἐκ τῶν ἀρτοποιῶν λ.χ., ἀν καὶ τὸ ἐπιτηδεύμα αὐτῶν δὲν ἀπαιτεῖ πολλοὺς κόπους, ἀποθνήσκουσι προῶρως πολλοί· μόνον δεοὶ λίαν ἰσχυρᾶς κράσεως ἐξ αὐτῶν ἀπολαύουσι καλῆς ὑγείας. Καὶ ἐν γένει οἱ μετερχόμενοι ἐπιτηδεύματα ὧν ἕνεκα ἀναγκάζονται ν' ἀγρυπνώσι, παραβλάπτουσι ἔτι μᾶλλον ἐκ τῆς μὴ ἀναλόγως διὰ τῆς τροφῆς ἀντικαθισταμένης μείζονος ἀπωλείας τῶν δυνάμεων αὐτῶν· τὰ δὲ οἰνοπνευματώδη ποτὰ, εἰς τὰ ὅποια οὗτοι συνήθως προσδράμουν, παρέχουσιν αὐτοῖς ἀπατηλὴν βρῶμην, ἐνῶ συγχρόνως αἱ ἐκ τῶν ἐπιτηδεύματων αὐτῶν παρατεινόμεναι πλημμελεῖς στάσεις τοῦ σώματος βασανίζουσι τὰ τε ἀναπνευστικὰ καὶ κυκλοφορικὰ αὐτῶν ὄργανα.

Εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόκεινται τύχην καὶ οἱ διανοητικῶς τὴν νύκτα ἐργαζόμενοι. Δὲν ἀντιτείνουмен, ὅτι ἡ ἡσυχία τῆς νυκτὸς ἐστὶν ἡ καταλληλοτέρα ὥρα πρὸς τὰς φιλολογικὰς ἐμπνεύσεις καὶ τὰς ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας, καὶ ὅτι οἱ πλείστοι τῶν συγγραφέων συνέγραψαν τὰ ἀριστουργήματα αὐτῶν ἐν ὥρᾳ νυκτός. Ὁ ἐγκέφαλος κατὰ τὴν ὥραν ταύτην διεγείρεται ἐπὶ μᾶλλον, ἢ δὲ ἐπικρατοῦσα ἡσυχία, μὴ ἀπασχολοῦσα τὰς λοιπὰς αἰσθήσεις, συγκεντρώνει ἀπάσας τὰς δυνάμεις εἰς τὸν ἐγκέφαλον, οὗ ἕνεκα καὶ ἀνετώτερον καὶ ὀρθότερον τὸ ὄργανον αὐτὸ σκέπτεται. Ἄλλ' ὡς ἐκ τοῦ διαρκοῦς αὐτοῦ ἐρεθισμοῦ τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τῆς ἐλαττωματικῆς ἀντικαταστάσεως, περιπίπτουσι οἱ τοιοῦτοι θάττον ἢ βράδιον εἰς τὴν ἐναύρωσιν· τὸ δὲ χεῖριστον, ὅτι χάνουσι βαθμῆδὸν τὴν ἐξὶν τοῦ γνησίου, ἐντελοῦς καὶ ἡσυχου ὕπνου, τούτῃστι τοῦ κυριωτέρου μέσου τῆς παρατάσεως, τῆς ἀνακαινίσεως, καὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ζωῆς. Ἐξάψις νοσηρὰ τῆς φαντασίας, συνήθης ἀϋπνία, ἰδοὺ ἡ τύχη των. Παλαιστρα τῆς πάλης ταύτης ἐναντίον τῶν νόμων τῆς φύσεως ἐστὶν ὁ ἐγκέφαλος, σφόδρα ἐπὶ τέλος παραβλαπτόμενος, ὡς δυστυχῶς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν χρονικῶν τῶν φρενοβλαβιῶν. Συνηθέστερον ὅμως αἱ διαταράξεις τοῦ ἐγκεφάλου καταδηλοῦνται διὰ τῆς ὑποχονδρίας καθ' ἀπάσας αὐτῆς τὰς μορφάς. Ἄλλ' ἡ ἀνεπάρκεια αὕτη τοῦ ὕπνου ἀλλοιοῖ ἐπὶ τέλος, πλὴν τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ ἕτερα σπλάγγνα, καὶ ἰδίως τὸν στόμαχον, τὴν καρδίαν, καὶ τοὺς πνεύμονας, πρὸς δὲ καὶ τὴν κρᾶσιν αὐτῆν τοῦ αἵματος, ὥστε νοσήματα διάφορα μὲν, ὑπὸ τῆς αὐτῆς ὅμως παρασκευασθέντα αἰτίας, ἀφαρπάζουσι προῶρως τοσοῦτους ἐξόχους ἄνδρας.

Αἷτια τῶν ἀγρυπνιῶν, ἀνεξάρτητα τῆς ἡμετέρας θελήσεως, εἰσὶ φυσικὰ καὶ ἠθικὰ. Ἀπανταῖ αἱ ὀπωσοῦν βίαιαι κινήσεις, διατηροῦσαι τὸν ὀργανισμόν εἰς συνεχῆ τινα ταραχὴν, ἀποτρέπουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε οὐδὲ τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ αἰσθάνεται· ἀλλ' ἢ παρὰ φύσιν αὕτη κατάστασις οὐδέποτε διαρκεῖ ἐπὶ πολὺ, ἢ ἐπιβλητικὴ ἀνάγκη τοῦ ὕπνου καθίσταται πάραυτα ἐπαίσθητῆ, καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ ἰσχὺς αὐτῆς, ὥστε καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἐργωδῶν αὐτῶν ἀσκήσεων, ἀναγκάζομεθα νὰ δοθῶμεν τῷ ὕπνῳ. Οἱ ἠθικῶς ὅμως πάσχοντες ἀτέχουσι πολὺ εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ ὕπνου. Ἀπαντα τὰ ψυχικὰ πάθη, οἰασθήποτε καὶ ἀν φύσεως, τὰ σφόδρα διαταράσσοντα τὸν ὀργανισμόν, τὰ ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου ἐνεργοῦντα καὶ διατηροῦντα αὐτὸν εἰς σφοδρὰν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον διέγερσιν, ἀποθουσιν ἐντελῶς πάλαικίς τὸν ὕπνον. Οἱ ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας κατατρυχόμενοι, οἱ ὑπὸ τοῦ ἔρωτος φθειρόμενοι δένκοιμῶνται, ἀγρυπνοῦσι, φθίνουσιν. Ὁ κακοῦργος δὲν δύναται ν' ἀπολαύσῃ τὰς ἡδύτητας τοῦ ὕπνου, συλλογίζεται, τεκταίνει τὰς ἐγκληματικὰς αὐτοῦ προθέσεις· ἐργηγορεῖ ἐνῶ τὸ πᾶν περὶ αὐτὸν καθεύδει, καὶ μόνους συντρόφους ἔχει τὰς τύψεις τῆς συνειδήσεώς του· ἐὰν δὲ ἀπολαύσῃ στιγμὰς τινὰς ἡσυχίας διὰ τεχνητῶν μέσων, ὁ ὕπνος του ταρασσέσεται ὑπὸ ἐπιπόνων ἐνυπνίων ἐπαυξανόντων τὰς βασάνους αὐτοῦ. Ὅπως δὴποτε τὰ διάφορα ταῦτα αἷτια ἐνεργοῦσιν ἀναλόγως τοῦ ἐρεθισμοῦ ἐν ᾧ διατηροῦσι τὸν ἐγκέφαλον. Προφανὲς δὲ, ὅτι ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ προϊστάμενον τῶν λειτουργιῶν ἡμῶν ὄργανον ἐργηγορεῖ, ἢ ὑπὸ τὴν ἐπιβρῶν αὐτοῦ ὑποκειμένη ἡμετέρα ὑπαρξὶς διακείνται ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει.

Ἀπαντα τὰ διαθερμαίνοντα καὶ διερεθίζοντα ποτὰ, ἐπισπεύδοντα τὴν κυκλοφορίαν, διεγείρουσι τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸ μυϊκὸν σύστημα καὶ εἰσὶν αἷτια ἀγρυπνίας. Τὸ αὐτὸ ἐπιφέρουσιν ἀποτέλεσμα καὶ τὰ πνευματώδη ποτὰ, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο δὲν ὅπως γίνηται μετρία αὐτῶν χρῆσις, ἄλλως ἐπέργεται τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα. Ὁ καφῆς θεωρεῖται ἀπολαύων τὴν ἰδιότητα ταύτην εἰς τὴν ἀνώτερον βαθμὸν· ὥστε πάντες οἱ καταγινομένοι εἰς ἔργα, ὧν ἕνεκα ἀναγκάζονται ν' ἀγρυπνώσι τὴν νύκτα μεταχειρίζονται αὐτὸν κατὰ κόρον, διὸ καὶ θεωρεῖται ὡς ποτὴν τῶν διανοητικῶς ἐργαζομένων.

Ἡ Ζημία ἦν ἡ Γαλλία ὑπέστη ἐκ τοῦ τελευταίου πολέμου καὶ τοῦ Δήμου ἀνήλθεν εἰς 13 δισεκατομμύρια φράγκων, ὑπελογίσθη δὲ ὅτι διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου θὰ διετρεφετο ὑπὲρ τὰ 6 ἔτη ὁ ἐκ 36 ἑκατομμυρίων ψυχῶν συγκείμενος γαλλικὸς λαός.